

B&W Adviesnota

Onderwerp	Kadernota 2025 inclusief 1 ^e bijstellingen 2024.
Zaaknummer	
B&W datum	14 mei 2024
Naam steller	Medewerker team Financiën Planning & Control
Teammanager	Teammanager team Financiën Planning & Control
Portefeuillehouder	Wim de Schryver

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Wim de Schryver 6 mei en 13 mei.

Openbaarheid

Ja, per direct.

Bevoegd orgaan

Raad

Ter bespreking aanbieden aan de auditcommissie en Raad

Advies

1. Akkoord gaan met het raadsvoorstel.
2. De raad voor te stellen om:

Besluit inzake 1^e bijstellingen 2024:

1. In te stemmen met de 1ste bijstellingen en de daarin opgenomen, financiële en administratieve mutaties in de exploitatie en investeringsbudgetten, reserves en voorzieningen;
2. Akkoord te gaan met het positieve resultaat 2024 van € 389.348 voortvloeiend uit de 1e bijstellingen 2024 en dit ten gunste te brengen van het resultaat 2024;
3. Het resultaat uit deze 1e bijstellingen over de jaren 2025 tot en met 2028 te verwerken in de meerjarenbegroting.

Besluit inzake kadernota 2025:

4. De kadernota 2025 vast te stellen, inclusief het Meerjarig Uitgaven- en Investeringsplan (MUIP) 2025-2028 als richtinggevend kader voor de Programmabegroting 2025-2028.

Inleiding

In de Planning & Control cyclus worden via de kadernota de kaders herijkt op basis waarvan de huidige Programmabegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenbegroting zijn opgesteld. Deze geactualiseerde kaders dienen vervolgens als uitgangspunt bij het opstellen van de Programmabegroting 2025 inclusief de meerjarenbegroting 2026-2028.

Door het vaststellen van de kadernota 2025 als richtinggevend kader wordt de raad in positie gebracht om te sturen op de beleids- en financiële kaders. Op basis van de meest actuele informatie zijn de uitgangspunten en overige kaders geformuleerd of geactualiseerd.

In de financiële verordening is vastgesteld dat het college de raad informeert door middel van tussentijdse rapportage over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 3 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar. De 1^e bijstellingen 2024 zijn opgenomen in de kadernota 2025. Hiermee wordt aan de financiële verordening voldaan.

Per programma zijn de ambities, ontwikkelingen en MUIP-aanvragen zichtbaar gemaakt. Aanvullend zijn de 1^e bijstellingen 2024 in tekstueel en financieel toegelicht.

Beoogd resultaat

1. Inzicht geven in de stand van zaken van het begrotingsresultaat 2024 en tevens een doorkijk maken naar de komende jaren.
2. Inzicht geven in de nieuwe ontwikkelingen die voortvloeien uit bestaand beleid en wettelijke verplichtingen.
3. Voldoen aan het begrotingscriterium in het kader van de rechtmatigheidstoets.
4. Kaders formuleren ten behoeve van de Programmabegroting 2025 en de daarbij behorende meerjarenbegroting 2026-2028.
5. Het actualiseren van het Meerjaren Uitgaven en InvesteringsPlan 2025-2028.

Argumenten

1.1 Tot en met 1.3 Instemmen met de 1^e bijstellingen 2024.

Na de vaststelling van de programmabegroting 2024 vindt de eerste rapportage over de realisatie plaats. De zogenoemde eerste bijstellingen 2024. Per programma zijn deze tekstueel en financieel inzichtelijk gemaakt.

1.4 en 1.5 Het vaststellen van de Kadernota 2025.

De kadernota 2025 is richtinggevend voor de begroting 2025. Door het vaststellen van de kadernota 2025 als richtinggevend kader wordt de raad in positie gebracht om te sturen op de beleids- en financiële kaders. Op basis van de meest actuele informatie zijn de uitgangspunten en overige kaders geformuleerd of geactualiseerd.

Kanttekeningen of risico's

1^e bijstellingen 2024

Gestreefd wordt om een zo actueel en volledig mogelijk beeld te geven van alle ontwikkelingen en afwijkingen. Daarbij wordt ook een doorkijk gemaakt naar het einde van het begrotingsjaar. Echter dit betreft een momentopname. In de resterende maanden tot het einde van 2024 kunnen zich nog onverwachte zaken voordoen. Deze zullen worden opgenomen in de 2e bestuursrapportage 2024 dan wel in de jaarrekening 2024.

Kadernota 2025

De gevolgen van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds zijn nog niet bekend. Het uitkomen van de meicirculaire kan (zal) het financieel meerjarenperspectief weer beïnvloeden. Via een Raadsinformatiebrief wordt de raad zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van de resultaten van de meicirculaire.

In de reservepositie en weerstandsvermogen is een zo compleet mogelijk beeld geschetst van de mogelijke risico's.

Communicatie

De communicatie zal plaatsvinden via een gecombineerd persbericht inzake de kadernota 2025 en de jaarrekening 2023.

Financiële gevolgen

De kadernota 2025 bestaat financieel uit het MUIP 2025-2028, ontwikkelingen en de 1^e bijstellingen 2024. De financiële gevolgen van het MUIP en het aanpassen van de kaders worden, na de beraadslagingen in de raad, verwerkt in de programmabegroting 2025-2028. Onderstaand is het meerjarenperspectief kadernota 2025 opgenomen.

Kadernota 2025	2024	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat begroting 2024 - 2028	343	2.085	-5.244	-6.804	-13.182
Post onvoorzien begroting 2024 - 2028	0	0	0	0	0
2e berap 2023	944	975	933	2.597	4.314
Raadsbesluiten tot en met april 2024	-1.082	-666	-155	-157	2.115
1e Berap 2024	389	86	47	16	2.868
Huidig verwacht resultaat	593	2.479	-4.420	-4.349	-3.886
Kadernota 2025	214	-2.575	235	-443	-255
Geactualiseerd meerjarenperspectief	807	-96	-4.184	-4.792	-4.141
Totaal nieuwe MUIP aanvragen	0	-1.551	-556	-318	-254
Meerjarenperspectief incl. MUIP	807	-1.647	-4.741	-5.110	-4.395

Via de 1^e bijstellingen 2024 legt het college verantwoording af aan de raad over de voortgang van de Programmabegroting. Hierbij wordt de actuele stand van het meerjarenperspectief toegelicht. De voor- en nadelen uit de 1^e bijstellingen 2024 werken door op de Programmabegroting 2024 en, voor zover het structurele ontwikkelingen zijn, ook op de meerjarenbegroting 2025-2028.

In het meerjarenperspectief zijn de 1^e bijstellingen 2024 verwerkt. De 1^e bijstellingen 2024 laten voor de jaren 2024 tot en met 2028 een positief saldo zien.

Het financieel resultaat van de eerste bijstellingen is € 389.348 positief. Daarmee is het huidige verwacht resultaat op basis van de eerste bijstellingen 2024 € 593.000. In de regel "Huidig verwacht resultaat is zichtbaar dat we vanaf het jaar 2026 rode cijfers verwachten.

Het Rijk heeft de Voorjaarsnota 2024 gepubliceerd op 15 april 2024. Omdat hier al kortingen op het gemeentefonds instaan zijn deze meerjarig verwerkt zie hiervoor regel "kadernota 2025".

Via een Raadsinformatiebrief wordt de raad zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van de resultaten van de meircirculaire.

Vervoltraject besluitvorming

De kaders uit de kadernota 2025 inclusief de eerste bijstelling 2024 en de beraadslagingen van de raad vormen de uitgangspunten bij het opstellen van de programmabegroting 2025-2028.

Evaluatie

Via de reguliere P&C-cyclus wordt gemonitord of de geformuleerde kaders en uitgangspunten realistisch en haalbaar zijn.

Bijlagen

Bijlage 1: Boekwerk kadernota 2025 inclusief 1^e bijstellingen 2024.

Bijlage 2: Raadsvoorstel Kadernota 2025 inclusief 1^e bijstellingen 2024.

Bijlage 3: Persbericht Venray bereidt zich voor op onzekere tijden.

Naslagwerk

Begroting 2024, 2^e bestuursrapportage 2023 en jaarrekening 2023.

Kadernota 2025

Gemeente Venray

14-05-2024

Aanbiedingsbrief

Wij bieden u hierbij de kadernota 2025 aan. Net als ieder jaar, gebruiken we het voorjaar voor het opstellen van een kadernota, met daarin een beeld van de huidige financiële situatie van Venray en de belangrijkste kaders voor de begroting 2025. Deze wordt dit najaar gepresenteerd. Net als bij de kadernota 2024, is de eerste bestuursrapportage 2024 geïntegreerd in deze kadernota 2025.

Eerste bijstellingen begroting 2024

In deze kadernota 2025 zijn de eerste bijstellingen van de begroting 2024 opgenomen.

De belangrijkste aanpassingen in de eerste bestuursrapportage 2024 hebben betrekking op:

- Actualisering investeringen
- De gemeentefonds-ontwikkelingen
- Landelijk tarief jeugdbescherming en jeugdreclassering
- Participatie

Ambities

Op het moment dat deze kadernota ter besluitvorming aan u voorligt, zijn we ongeveer halverwege de huidige collegeperiode. Over de voortgang van het collegeprogramma 2022-2026 "Samen maken we Venray" wordt u medio 2024 nader geïnformeerd via een aparte Midterm Review. Het is gebruikelijk dat in de kadernota onze ambities voor de komende jaren worden vertaald in voorstellen voor het Meerjarig Uitgaven en Investeringsprogramma (MUIP). Ook in de aanloop naar deze kadernota is een inventarisatie gemaakt van de benodigde extra uitgaven en investeringen om, naast onze reguliere gemeentelijke taken, het Collegeprogramma 2022-2026 verder uit te kunnen voeren. De basis voor onze ambities liggen grotendeels vast in ons collegeprogramma, welke afgelopen begroting verwerkt is. De MUIP-aanvragen in deze kadernota hebben voornamelijk betrekking op het integraal huisvestingsplan 2025-2035 van de scholen, netcongestie en het integraal beleid internationale werknemers 2024-2030.

Negatief meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief is op dit moment negatief. Ook voor 2025. Een belangrijke oorzaak voor het tekort van komend jaar, is de extra korting op het gemeentefonds die het rijk onlangs aankondigde in de voorjaarsnota 2024. Het rijk heeft in haar voorjaarsnota ook maatregelen aangekondigd om de tekorten vanaf 2026 (het ravijnjaar) te verminderen. Omdat we als college graag een zo actueel mogelijk beeld van het meerjarenperspectief willen schetsen, is de voorjaarsnota van het rijk alvast verwerkt. Hierdoor laat ons meerjarenperspectief op dit moment voor alle jaarschijven vanaf 2025 een negatief resultaat zien. Als gemeente streven we in de basis naar een structureel meerjarig sluitende begroting. We hebben ervoor gekozen om in deze kadernota nog geen maatregelen voor te stellen om een sluitend perspectief aan te bieden. We bereiden ons hier uiteraard wel op voor. Onze voorstellen vindt u in het actieplan "Sluitende begroting", dat we op korte termijn aan de raad voorleggen. Alvorens keuzes te maken, achten wij het verstandig om eerst nog de meicirculaire af te wachten, die nog tot aanpassingen van het hier gepresenteerde meerjarenperspectief kan leiden.

Het verloop van de begroting 2024 en het meerjarenperspectief is als volgt:

Resultaat begroting 2024	Begroting 2024
Resultaat primaire begroting	342
Wijzigingen 2e bestuursrapportage 2023	944
Wijzigingen vóór 1e bestuursrapportage 2024	-1.082
Wijzigingen 1e bestuursrapportage 2024 en kadernota	603
Totaal Saldo	807

Kadernota 2025 (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief incl. MUIP	807	-1.647	-4.741	-5.110	-4.395

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Venray.

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Venray,

Gelezen het advies van B&W van 14 mei 2024.

Besluit:

Besluit inzake 1^e bijstellingen 2024:

1. Instemmen met de 1ste bijstellingen en de daarin opgenomen, financiële en administratieve mutaties in de exploitatie en investeringsbudgetten, reserves en voorzieningen;
2. Akkoord gaan met het positieve resultaat 2024 van € 389.348 voortvloeiend uit de 1e bijstellingen 2024 en dit ten gunste te brengen van het resultaat 2024;
3. Het resultaat uit deze 1e bijstellingen over de jaren 2025 tot en met 2028 verwerken in de meerjarenbegroting.

Besluit inzake kadernota 2025:

1. Vaststellen van de kadernota 2025, inclusief het Meerjarig Uitgaven- en Investeringsplan (MUIP) 2025-2028 als richtinggevend kader voor de Programmabegroting 2025-2028.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 2 juli 2024.

, voorzitter

, raadsgriffier

Inhoud

Kadernota 2025	1
Aanbiedingsbrief	3
Vaststellingsbesluit.....	5
Inhoud	6
Leeswijzer	7
1. Financieel meerjarenperspectief	8
1.1 Meerjarenperspectief inclusief MUIP	8
1.2 Huidig verwacht resultaat	8
1.3 Ontwikkelingen	10
2. Reservepositie en weerstandsvermogen	12
2.1 Weerstandsvermogen	12
2.2 Risico's.....	13
2.3 Reservepositie	13
3. Programma's	15
Programma 1 Leven	16
Programma 2 Wonen.....	20
Programma 3 Werken.....	22
Programma 4 Besturen	23
4. De 1e bijstellingen 2024.....	25
Actueel financieel beeld na bijstellingen	25
Financiële afwijkingen.....	26
Verloop investeringen	33
Majeure projecten	34
Bijlagen	49
Bijlage 1. Totaaloverzicht MUIP-aanvragen.....	49
Bijlage 2. Uitgangspunten meerjarenbegroting 2024-2028	57
Bijlage 3. Reserves en voorzieningen.....	64
Bijlage 4. Mutaties investeringsbudgetten	65
Bijlage 5. Lijst met afkortingen	69

Leeswijzer

Voor u ligt de kadernota 2025, inclusief het Meerjaren Uitgaven en Investeringsplan 2025-2028 (MUIP) . De kadernota dient als richtinggevend kader voor de op te stellen Programmabegroting 2025-2028.

De bestuursrapportage en de rapportage majeure projecten is geïntegreerd in de kadernota. De 1e bijstellingen 2024 zijn nader toegelicht in hoofdstuk 4 van deze kadernota.

Door de automatische koppeling tussen LIAS onderdeel financieel management en LIAS onderdeel document management worden tekstuele en financiële onderbouwingen (begrotingswijzigingen) direct opgenomen in de kadernota. Hierdoor kunnen dezelfde toelichtingen voorkomen in de verschillende deelprogramma's.

In het overzicht van de financiële afwijkingen op programmaniveau kan het onderwerp van de begrotingswijziging meerdere keren voorkomen echter kan de financiële invloed (positief en negatief) per deelprogramma verschillen.

Deze kadernota kent de volgende opzet:

Hoofdstuk 1: Weergave toelichting op het financiële meerjarenperspectief voor 2024-2028.

Hoofdstuk 2: Weergave van de (meerjarige) ontwikkeling van de reservepositie en het weerstandsvermogen.

Hoofdstuk 3: Per programma een beschrijving van activiteiten om de gestelde doelen te kunnen realiseren.

Hoofdstuk 4: 1e bijstellingen 2024 en majeure projecten.

Bijlage 1: Totaaloverzicht MUIP 2025-2028.

Bijlage 2: Uitgangspunten meerjarenbegroting 2025-2028.

Bijlage 3: Reserves en Voorzieningen.

Bijlage 4: Mutaties investeringsbudgetten.

Bijlage 5: Lijst met afkortingen.

De bedragen in de tabellen zijn in € 1.000 tenzij anders is vermeld.

1. Financieel meerjarenperspectief

1.1 Meerjarenperspectief inclusief MUIP

Inleiding

In de aanbiedingsbrief is de huidige financiële situatie op hoofdlijnen toegelicht. Een nadere toelichtingen op de ontwikkelingen waaronder het gemeentefonds zijn opgenomen bij onderdeel 1.3 Ontwikkelingen.

Hieronder wordt het huidig verwachte verloop van het meerjarenperspectief 2024 – 2028 getoond.

Voor een nadere inhoudelijke toelichting op het meerjarenperspectief verwijzen wij u naar onderdeel 1.2 tot en met 1.3.

Kadernota 2025	2024	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat begroting 2024 - 2028	343	2.085	-5.244	-6.804	-13.182
Post onvoorzien begroting 2024 - 2028	0	0	0	0	0
2e berap 2023	944	975	933	2.597	4.314
Raadsbesluiten tot en met april 2024	-1.082	-666	-155	-157	2.115
1e Berap 2024	389	86	47	16	2.868
Huidig verwacht resultaat	593	2.479	-4.420	-4.349	-3.886
Kadernota 2025	214	-2.575	235	-443	-255
Geactualiseerd meerjarenperspectief	807	-96	-4.184	-4.792	-4.141
Totaal nieuwe MUIP aanvragen	0	-1.551	-556	-318	-254
Meerjarenperspectief incl. MUIP	807	-1.647	-4.741	-5.110	-4.395

1.2 Huidig verwacht resultaat

Onderstaand wordt het huidig verwacht resultaat zoals vermeld in het meerjarenperspectief bij 1.1 nader toegelicht.

Begrotingsresultaat begroting 2024- 2028.

Dit betreft het begrotingsresultaat 2024-2028 na vaststelling van de programmabegroting 2024-2027 door de raad op 7 november 2023.

Post onvoorzien.

In overeenstemming met de financiële verordening (artikel 212) is de post onvoorzien bepaald op € 0. Vanwege wet- en regelgeving is het noodzakelijk om deze zichtbaar te maken.

2e berap 2023.

De 2e bestuursrapportage 2023 is vastgesteld in de raad van 12 december 2023.

Raadsbesluiten tot en met april 2024.

Hieronder is een specificatie opgenomen van de door uw raad tot en met 2 april 2024 genomen besluiten die financiële gevolgen hebben voor het meerjarenperspectief.

De administratieve wijzigingen welke geen financiële consequenties hebben, worden in tegenstelling tot eerdere verantwoordingsdocumenten, zichtbaar gemaakt. Dit komt door de automatische koppeling met de financiële gegevens.

Specificatie Raadsbesluiten	2024	2025	2026	2027	2028
Aanvullend krediet realisatie nieuwbouw Focus Spectrum	0	0	-78	-78	-77
Aanwijzing externe accountant boekjaren 2024-2027	-57	-60	-64	-67	-71
Integraal beleid internationale werknemers 2024-2030	-416	0	0	0	0
Internationaal beleid huisvesting internationale werknemers.	0	0	0	0	0
Sloop en renovatie delen Raayland College	-19	-19	-19	-19	-19
Stelpost IKB	1	4	6	7	201
Stelpost inflatie 2028	0	0	0	0	2.582
Subsidieplafonds en -verordeningen.	0	0	0	0	0
Uitvoeringskosten Hervormingsagenda Jeugd 2024 en 2025.	-591	-591	0	0	0
Wegenbeleidsplan 2023-2027	0	0	0	0	-502
Totaal raadsbesluiten t/m april 2024	-1.082	-666	-155	-157	2.115

1e berap 2024.

De bijstellingen van de 1e bestuursrapportage 2024 zijn tekstueel en financieel nader toegelicht bij onderdeel 4. De 1e bijstellingen 2024. In overleg met de auditcommissie is op 13 maart 2024 besloten om een tekstueel en financieel totaaloverzicht van de financiële afwijkingen zichtbaar te maken. In het verleden werden afzonderlijke overzichten per programma weergegeven waardoor dubbelingen ontstonden in de teksten.

Kadernota 2025.

De ontwikkelingen zijn opgenomen bij het onderdeel kadernota 2025. Deze worden nader toegelicht bij onderdeel 1.3 Ontwikkelingen. Begin april is een financiële vertaling van de ontwikkelingen nog niet mogelijk en wordt volstaan met een tekstuele toelichting.

Een aantal ontwikkeling zijn bekend maar doorlopen het bestuurlijke besluitvormingsproces vanaf 3 april 2024. Vanwege het inzicht en de benodigde strakkere financiële sturing is ervoor gekozen om deze voorstellen inzichtelijk te maken.

Jenaplan Kindcentrum (JKC)

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Met de realisatie van JKC Talententuin in de wijk Noord West wordt een witte vlek qua onderwijsvoorziening in Venray opgeheven. Bij deze realisatie hoort een voorziening voor bewegingsonderwijs, alsmede aanpassingen aan de infrastructuur om een veilige schoolomgeving te realiseren. Een separaat raadsvoorstel wordt opgesteld.

Bijstelling instandhoudingsvergoeding

Bijstelling instandhoudingsvergoeding 2024 o.b.v. Collegebesluit d.d. 23 april 2024.

Ontwerp begroting 2025 Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

Structurele verwerking van de ontwerp begroting 2025 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord, die is opgesteld op basis van de Kaderbrief 2025.

Opvang zwerfdieren

De gemeente Venray zal voor het ophalen en opvangen van gevonden huisdieren, zwerfdieren en de daaraan gerelateerde diensten, een dienstverleningsovereenkomst aangaan met Dierenambulance Brabant Noord-Oost (DABNO) en Dierenopvang Maasland (Maasland). Bijstelling instandhoudingsvergoeding 2024 o.b.v. Collegebesluit d.d. 23 april 2024.

Specificatie verwachte college/raadsbesluiten vanaf 3 april 2024	2024	2025	2026	2027	2028
Aanpassingen openbare ruimte rondom realisatie JKC TT	0	0	0	-23	-23
Bijstelling instandhoudingsvergoeding	-35	-35	-35	-35	-35
Bouw JKC Talententuin	0	0	0	-400	-372
Gemeentefondsuitkering: voorjaarsnota 2024 Rijk	288	-2.314	532	307	375
Inrichting beweegvoorziening JKC TT	0	0	0	-10	-10
Ontwerp begroting 2025 Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	0	-153	-188	-207	-114
Opvang zwerfdieren	-39	-73	-74	-75	-76
Totaal verwachte college/raadsbesluiten vanaf 3 april 2024	214	-2.575	235	-443	-255

1.3 Ontwikkelingen Gemeentefondsuitkering

Het gemeentefonds is voor de gemeente Venray veruit de grootste inkomstenbron. Het gemeentefonds is gebaseerd op diverse besluitvormingsmomenten van het rijk zoals de voorjaarsnota en de miljoenennota.

De Voorjaarsnota 2024 van het rijk bevat een eerste update van de Rijksbegroting voor de komende jaren. In de Voorjaarsnota is vermeld dat vanwege de demissionaire status van het kabinet dit voorjaar terughoudendheid past bij nieuw beleid. Het kabinet blijft echter wel uitvoering geven aan het coalitieakkoord. De Voorjaarsnota 2024 vormt de basis voor de mei- circulaire 2024 gemeentefonds.

In lijn met het advies van de Raad van State heeft het kabinet in de voorjaarsnota 2024 opgenomen dat de normeringssystematiek al vanaf 2024 gekoppeld wordt aan het bruto binnenlands product (bbp). Dit zou eerder vanaf het jaar 2027 het geval zijn. De eerdere invoering van deze bbp-systematiek heeft voor de gemeenten nadelige gevolgen in hun gemeentefondsuitkering. In de voorjaarsnota is opgenomen dat de gemeenten voor deze nadelen incidenteel worden gecompenseerd, met uitzondering van het jaar 2025. In het jaar 2025 is sprake van een compensatie van ongeveer 50%. Voor Venray voor het jaar 2025 een nadeel van ruim € 1.6 miljoen.

De loon- en prijsontwikkeling voor de komende jaren is structureel neerwaarts bijgesteld ten opzichte van de septembercirculaire 2023. Deze bijstelling volgt uit het Centraal Economisch Plan 2024 (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB). De bijstelling voor het jaar 2024 is hiermee definitief. Voor Venray voor het jaar 2024 een nadeel van ruim € 0.2 miljoen oplopend naar ongeveer € 1.3 miljoen in 2028.

In de voorjaarsnota is ook opgenomen dat de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026 geschrapt wordt. Hiermee is de discussie over de opschalingskorting afgerond. Voor Venray vanaf 2026 een voordeel van ruim € 1.6 miljoen.

In het coalitieakkoord Rutte IV is een aanvullende besparing in het kader van Jeugdzorg van structureel € 511 miljoen opgenomen. In de voorjaarsnota van het rijk is opgenomen dat deze voorgenomen bezuiniging op de jeugdzorg van ruim 500 miljoen euro in 2025 voor gemeenten niet door gaat. Vanaf 2026 is er nog wel een bezuiniging van € 511 miljoen gepland, maar het is aan een nieuw kabinet om dit door te zetten of niet. Voor de begroting van de gemeenten en dus ook voor Venray heeft dit per saldo voor het jaar 2025 geen gevolgen omdat deze besparing budgettair neutraal in de begroting is opgenomen.

Gemeenten hebben in 2023 landelijk € 573 miljoen minder gedeclareerd bij het BTW-Compensatiefonds (BCF). Via de septembercirculaire 2023 werd al een voorschot van € 359 miljoen uitbetaald. De Voorjaarsnota 2024 biedt informatie over de eindafrekening voor het jaar 2023. De afrekening BCF bedraagt landelijk € 214 miljoen en dit bedrag wordt in 2024 incidenteel toegevoegd. Voor Venray ongeveer € 0.5 miljoen.

De VNG geeft in een recente ledenbrief bij de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk aan dat het financiële probleem van de gemeenten hiermee niet is opgelost, maar dat wel betekenisvolle stappen zijn gezet. Op basis van deze resultaten vervolgt de VNG haar inzet richting de formatietafel voor een goede balans tussen taken en middelen.

* € 1.000

Ontwikkelingen gemeentefonds o.b.v. Voorjaarsnota 2024 Rijk	2024	2025	2026	2027	2028
Normeringssystematiek o.b.v. bbp	-1.727	-3.189	-332	-285	-213
Compensatie Rijk	1.727	1.564	332	285	213
Per saldo gevolgen invoering bbp systematiek	0	-1.625	0	0	0
Loon- prijsontwikkeling o.b.v. CEP 2024	-226	-689	-1.125	-1.336	-1.257
Opschalingskorting: ophoging vervallen			1.657	1.643	1.632
Jeugdzorg		0			
Plafond btw-compensatiefonds eindafrekening	514				
Totaal	288	-2.314	532	307	375
- = <i>nadeel</i>					

Overige ontwikkelingen 2023-2027

Noord Limburg West (NLW)

Door de gemeenten zijn twee nieuwe opdrachten geformuleerd. Enerzijds gericht op de lange termijn waarbij de focus ligt op het participatiebeleid van de drie gemeenten en anderzijds de korte termijn waarbij de focus ligt op continuering van de bedrijfsvoering van de NLW. De aanvulling van het tekort van de NLW NV is teruggebracht op het oude niveau. De ontwikkeling van de realisatie versus begroting wordt maandelijks gemonitord zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Regionale UitvoeringsDienst Limburg Noord (RUDLN)

Op 1 april 2024 hebben alle omgevingsdiensten in Nederland een plan van aanpak moeten aanleveren waarin is opgenomen hoe ze kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria zoals gesteld in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Dat geldt ook voor de RUDLN, onze omgevingsdienst. Op 28 maart 2024 heeft het AB van de RUD ingestemd met het plan van aanpak. Uw raad is hier middels een RIB over geïnformeerd. Het is aan het rijk om te bepalen of dit plan van aanpak in hun ogen voldoende is om binnen een termijn van twee jaar aan de robuustheidscriteria te voldoen. Het plan van aanpak is ingrijpend, omdat de huidige RUD LN een netwerkorganisatie is en deze vorm van organisatie niet kan voldoen aan de gestelde criteria. Het plan van aanpak moet nader worden uitgewerkt onder andere op de onderdelen personele en financiële gevolgen. De eerste inschattingen van de incidentele kosten voor de transitie (met name de kosten van de projectorganisatie) voor Venray zijn ten minste € 245.000 verdeeld over 2024, 2025 en 2026. RUD breed bedragen deze incidentele kosten € 3,3 miljoen.

Totaal nieuwe Meerjarig Uitgaven en Investeringsprogramma (MUIP) 2025-2028

In de Kadernota vinden ontwikkelingen hun plek. Dit zijn ontwikkelingen die nog niet financieel vertaald zijn in de meerjarenbegroting en die via het MUIP worden ingediend.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2025 worden de aanvragen die opgenomen staan voor de jaarschijf 2025 definitief. Indien er in de periode van nu tot aan de vaststelling van de programmabegroting 2025 andere inzichten ontstaan, kan dit aanleiding zijn tot herprioritering.

In de programma's van deze kadernota 2025 wordt inzicht gegeven op hoofdlijnen van de MUIP-aanvragen. In bijlage 1 is een totaaloverzicht MUIP-aanvragen opgenomen waarbij de afzonderlijke MUIP-aanvragen financieel inzichtelijk zijn gemaakt en toegelicht.

In voorgaande jaren zijn de incidentele lasten ten laste van de vrije ruimte in de algemene reserve gebracht. In deze kadernota wordt dit ook weer voorgesteld. Het doel van de algemene reserve is onder meer deze in te zetten ter dekking van incidentele lasten.

2. Reservepositie en weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het weerstandsvermogen: het vermogen van de gemeente om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat het bestaande beleid daarvoor moet worden aangepast. Hiervoor is inzicht vereist in de omvang van de aanwezige reserves (weerstandscapaciteit) en in de risico's.

Bij de berekening van risico's hanteren we een bestendige gedragslijn: de concreet aanwijsbare en kwantificeerbare risico's worden meegenomen. Er zijn dus diverse risico's die we wel kunnen benoemen, maar waarvan de omvang niet bekend is en/of de kans op manifesteren zeer ongewis is. Derhalve moeten de uitkomsten als richtinggevend worden geïnterpreteerd.

2.1 Weerstandsvermogen

Op 31 oktober 2023 werd door de raad het geactualiseerde risicobeleid vastgesteld. In dit nieuwe risicobeleid is de minimumwaarde van het weerstandsvermogen op 1,0 gesteld. Dat wil zeggen dat de berekende risico's in ieder geval zijn afgedekt door de aanwezige weerstandscapaciteit. Hiermee sluiten we aan bij de adviezen van de provinciaal toezichthouder. Daarnaast streven we een minimale omvang van de weerstandscapaciteit na van 10% van de jaarexploitatie. Op basis van de geraamde jaarlasten (excl. mutaties reserves) kan de minimale weerstandscapaciteit per boekjaar anders zijn, overeenkomstig de lasten in de verschillende jaarschijven.

Op basis van deze uitgangspunten verwachten we in deze Kadernota 2025 onderstaande ontwikkeling van de weerstandscapaciteit.

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve	43.652	42.876	42.294	41.906	41.712
Risicoreserve grondbedrijf	7.712	7.388	7.051	6.704	6.348
Weerstandscapaciteit	51.364	50.264	49.345	48.610	48.060
Algemene risico's	4.249	4.791	5.818	6.452	6.521
Risico's grondbedrijf	314	317	320	323	323
Risico's	4.563	5.108	6.138	6.775	6.844
Vrije ruimte	46.801	45.156	43.207	41.835	41.215
- Algemeen	39.402	38.085	36.476	35.454	35.191
- Grondbedrijf	7.398	7.071	6.731	6.381	6.025

Weerstandsvermogen	11,26	9,84	8,04	7,18	7,02
---------------------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Tabel 2.1. opbouw weerstandsvermogen

Definitie weerstandsvermogen: bedrag weerstandscapaciteit delen door bedrag risico's

Het totale weerstandsvermogen neemt in de planperiode af van 11,26 naar 7,02. Het weerstandsvermogen blijft nog ruim boven de minimale grens van 1,0.

De vrije ruimte neemt in de planperiode af met € 5,6 mln. In de algemene reserve daalt de vrije ruimte met 4,2 mln. In de risicoreserve van het grondbedrijf daalt de vrije ruimte met ca. 1,4 mln.

De weerstandscapaciteit daalt in de komende planperiode van € 51,4 mln in 2024 naar € 48,1 mln in 2028. Dit wordt met name veroorzaakt door de (eenmalige) aanwendungen uit de algemene reserve.

2.2 Risico's

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Sociaal domein	3.433	2.992	3.022	3.119	3.220
Garanties	639	642	578	527	475
Verbonden partijen	1.481	1.481	1.481	1.481	1.481
Pensioen/arbeidsongeschiktheid bestuurders	900	900	900	900	900
Diversen	259	259	259	259	259
Totaal algemene risico's	6.712	6.274	6.241	6.286	6.337
Correcties cf risicobeleid:					
Risico's doen zich niet in 1 jaar voor	-1.678	-1.569	-1.560	-1.572	-1.584
Niet geïdentificeerde risico's	1.710	1.684	1.694	1.737	1.769
Opvangen risico's in exploitatie	-2.494	-1.598	-557	0	0
Totaal algemene risico's na correctie	4.249	4.791	5.818	6.452	6.521
Risico 's grondbedrijf	314	317	320	323	323
Totaal risico's	4.563	5.108	6.138	6.775	6.844

De risico's nemen in de planperiode met € 2,3 mln. toe. De risico's in het grondbedrijf alsook de algemene risico's blijven nagenoeg gelijk. De toename van de risico's wordt veroorzaakt door de correctiepost "opvang van risico's in exploitatie". Deze neemt af omdat we voor toekomstige jaren in principe uitgaan van een sluitende exploitatie. Voor de eerste 3 jaren draagt het gemiddelde rekeningresultaat nog bij aan deze correctiepost.

2.3 Reservepositie

De stand van de reserves ontwikkelt zich als volgt:

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve (vrij)	43.652	42.876	42.294	41.906	41.712
Risicoreserve grondbedrijf	7.712	7.388	7.051	6.704	6.348
<i>T.b.v. bepaling weerstandsvermogen</i>	<i>51.364</i>	<i>50.264</i>	<i>49.345</i>	<i>48.610</i>	<i>48.060</i>
Bestemmingsreserves algemeen	19.821	19.022	18.239	17.653	17.063
Bestemmingsreserve grondbedrijf	4.490	4.490	4.490	4.490	4.490
Totaal	75.675	73.776	72.074	70.753	69.613

De totale waarde van de reserves neemt in de planperiode af met ca. € 6,1 mln. Dit wordt met name veroorzaakt door de afname van de algemene reserve (€ 1,9 mln), de daling van de risicoreserve grondbedrijf (€ 1,4 mln) alsmede de daling binnen de algemene bestemmingsreserves (€ 2,8 mln). Bestemmingsreserves zijn geoormerkt maar kunnen na raadsbesluit anderszins bestemd worden. Voor de beoordeling van de reservepositie worden de bestemmingsreserves aangemerkt als onderdeel van het eigen vermogen. Deze maken echter geen deel uit van de weerstandscapaciteit.

Algemene dienst

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve (adm) stand 31-dec-2023	35.312	43.652	42.876	42.294	41.906
Raadsbesluiten t/m mei 2024	-8.710				
Resultaatbestemming 2023 (besluit juli 2024)	17.907				
Vrijval overheveling restant expl.budget	964				
Budgetoverheveling alg.reserve	-617				
1e bijstelling 2024 (besluit juli 2024)	-429				
MUIP 2025 e.v. (besluit juli 2024)	-776	-776	-582	-388	-194
Algemene reserve (vrij)	43.652	42.876	42.294	41.906	41.712

In bovenstaande tabel is uitgegaan van de (administratieve) stand van de algemene reserve op balansdatum 31 december 2023 en zijn vervolgens de reeds genomen besluiten en de nog te nemen besluiten apart vermeld. Door deze mutaties afzonderlijk in beeld te brengen, vooruitlopend op definitieve besluitvorming, wordt een transparant beeld gegeven van de impact van de nog te nemen besluiten. Immers, toekomstige uitgaven uit hoofde van MUIP en andere raadsbesluiten leggen een claim op de (administratieve) algemene reserve. Voor de berekening van het weerstandsvermogen worden deze bedragen in mindering gebracht op de administratieve reserve. We gaan (vooralsnog) uit van een sluitende exploitatie 2025-2028 bij de begroting 2025.

Grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo per 1-1	7.835	7.712	7.388	7.051	6.704
Winstnemingen	514	0	0	0	0
Onttrekkingen	-638	-324	-337	-347	-357
Saldo per 31-12	7.712	7.388	7.051	6.704	6.348

De winstnemingen en bijdragen zijn gebaseerd op de geactualiseerde exploitatieberekeningen bij de Programmaverantwoording 2023. Er is rekening gehouden met tussentijdse winstnemingen gebaseerd op het principe dat de negatieve boekwaarde groter is dan de gecalculeerde nog te maken kosten. Eventuele toekomstige vertragingen in de uitvoering van exploitaties kunnen grote invloed hebben op de bovenstaande cijfers.

3. Programma's

Inleiding programma's

In deze kadernota komen de speerpunten van het collegeprogramma 2022-2026 tot uiting. Per programma lichten we onze ambities kort toe en beschrijven we aan welke speerpunten uit het collegeprogramma een bijdrage wordt geleverd.

Ook benoemen we per programma eventuele nieuwe ontwikkelingen vanaf 2024 waar we als gemeente mee te maken gaan krijgen.

Tot slot worden per programma de MUIP-aanvragen toegelicht en er wordt inzicht gegeven in de hieruit volgende (meerjarige) financiële effecten.

Financiële gevolgen

Hieronder treft u het totaaloverzicht aan van de financiële gevolgen per programma van de MUIP-aanvragen. Voor een nadere inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar de diverse (deel)programma's. Deze financiële gevolgen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief in hoofdstuk 1.

Het overzicht toont de toe- of afname van de exploitatielasten ten opzichte van de huidige begroting 2024-2027. Door de actualisering van de bestaande MUIP-aanvragen qua fasering of investeringsbedrag ontstaan mutaties ten opzichte van de exploitatielasten die in de huidige begroting 2024-2027 zijn opgenomen.

Programma	Omschrijving	Investing		Exploitatielasten			
		2025	2026 - 2028	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1		2025	2026 - 2028	2025	2026	2027	2028
CP01	Leven			1.053.387	360.260	10.172	196.025
CP02	Wonen			152.000	27.000	27.000	
CP03	Werken			119.402	118.512	256.000	92.807
CP04	Besturen			420.097	244.420	219.182	158.802
TCP01	Leven (projecten)	270.000	23.501.306				
TCP02	Wonen (projecten)		644.000				
TCP03	Werken (projecten)	1.914.982	862.000				
Totalen		2.184.982	25.007.306	1.744.886	750.192	512.354	447.634

Programma 1 Leven

Ambities

In het collegeprogramma 2022-2026 is de volgende ambitie voor het programma Leven vastgelegd:

“Wij geloven in het uitgangspunt dat voorkomen beter is dan genezen, dus zetten wij vol in op preventie. Wij werken aan een inclusieve Venrayse samenleving waarin iedereen naar vermogen mee kan doen. Wij doen een beroep op onze inwoners, hun omgeving én onze partners zoals (zorg)aanbieders om eigen verantwoordelijkheden te nemen en de eigen krachten in te zetten. Belemmeringen die het meedoen in de weg staan nemen wij zoveel mogelijk weg. Wij bieden ondersteuning aan onze inwoners die dat echt nodig hebben.”

Het programma leven draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Kadernota Sociaal domein
- Gezondheid (inclusief sport) en Zorg
- Onderwijsbeleid
- Kunst & Cultuur
- Inclusieve samenleving
- Preventie
- Accommodaties, subsidies en onderwijshuisvesting
- Wonen en zorg (bijzondere doelgroepen)
- Vangnet

Ontwikkelingen

De raad is in 2024 middels de raadsinformatiebrieven geïnformeerd over specifieke ontwikkelingen. Voor programma Leven zijn voor 2025, naast de raadsinformatiebrieven, de volgende ontwikkelingen belangrijk en relevant om hier te benoemen:

Economische ontwikkelingen

Het Centraal Planbureau heeft in februari 2024 het Centraal Economisch Plan 2024 gepubliceerd. Daarin vallen de volgende zaken op:

- De Nederlandse economie keert terug naar een gematigd groeipad. De komende jaren normaliseert de economische groei, na een turbulente periode. De economie groeide hard na de coronacrisis, wat niet alleen leidde tot oververhitting in aanvoerketens die toch al verstoord waren, maar ook tot historische krapte op de arbeidsmarkt..
- De koopkracht herstelt zich stevig dankzij de stijging van lonen en de daling van de inflatie. In 2025 groeit de koopkracht niet verder. Hierdoor komt de koopkracht in 2025 weer bijna uit op het niveau van 2021, vóór de koopkrachtklap van 2022 en 2023.
- Gericht beleid heeft de armoede structureel doen dalen. Dit jaar daalt het aantal personen en het aantal kinderen in armoede door het koopkrachtondersteunend beleid gericht op lagere inkomens. In 2025 loopt de armoede weer licht op omdat de huurtoeslag, het kindgebonden budget en de bijstand weer wat afgebouwd worden.
- De overheidsfinanciën verslechteren op de korte termijn vooral door stijgende uitgaven. Onder andere door uitgaven vanuit het Klimaatfonds, het Transitiefonds, het Nationaal Groeifonds en het Defensiematerieelfonds. De uitgaven aan sociale zekerheid stijgen, met name door hogere lonen, vergrijzing en een lichte oploop van de werkloze beroepsbevolking. Ook de zorguitgaven lopen op, als gevolg van de vergrijzing en door hogere lonen en prijzen. Als gemeente zullen wij ook de effecten merken van voorstaande ontwikkelingen.

Hervormingsagenda Jeugd

Het doel van de hervormingsagenda is tweeërlei:

1. Betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is;
2. Een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

Over de hervormingsagenda jeugd hebben gemeenten en rijk in 2023 overeenstemming bereikt en is een implementatieplan vastgesteld. Dit betekent dat we de komende jaren aan de slag kunnen, lokaal alsook regionaal, om de eerder genoemde doelen te halen. Een commissie van deskundigen volgt de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen en zal voor het eerst in 2025 een advies formuleren waarbij onder andere ook aandacht voor de ontwikkeling van het uitgavenpatroon in relatie tot het afgesproken meerjarenperspectief en het risico dat partijen dragen.

NLW

De in 2020 vastgestelde strategische koers is niet uitvoerbaar gebleken. De oorzaken daarvoor zijn dat:

- met ingang van 1 januari 2015 nieuwe instroom in de Wsw niet meer mogelijk was;
- er sprake is van een versnelde uitstroom uit Wsw met name door vergrijzing;
- een aantrekkende arbeidsmarkt meer mogelijkheden voor met inwoners met beperkingen biedt;
- met de uitbreiding aan ondersteuningsmogelijkheden binnen de Participatiewet meer inwoners met een arbeidsbeperking regulier aan het werk gaan op de arbeidsmarkt.

De gemeenten hebben in 2022 twee opdrachten geformuleerd. Enerzijds gericht op de lange termijn waarbij de focus ligt op een brede analyse van het participatiebeleid van de drie gemeenten en anderzijds de korte termijn waarbij de focus ligt op continuering van de bedrijfsvoering van de NLW in afwachting van de uitkomst van de langetermijnopdracht. De brede analyse van de langetermijnopdracht laat zien dat de instroom vanuit Participatiewet niet in verhouding staat tot de grootschalige uitstroom van SW-medewerkers. De uitstroom wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door natuurlijk verloop. Deze kwantitatieve analyse heeft de noodzaak om de NLW te transformeren en het maken van bestuurlijke keuzes in een versnelling gebracht. Op dit moment werken de gemeente aan het opstellen van een nieuwe opdracht 'Iedereen doet mee'. Het beoogd resultaat van deze opdracht: een toekomstbestendige uitvoering voor inwoners met een arbeidsbeperking, die (nog) niet aan de slag kunnen op de reguliere arbeidsmarkt. Daarbij een verbeterde sturing op uitvoering en effectievere inzet van middelen. Besluitvorming over deze opdracht vindt in de zomer van 2024 plaats. Op dit moment kunnen we nog niet zeggen wat de concrete gevolgen van deze opdracht zijn voor de uitvoeringsorganisatie van de NLW NV. De gemeenten erkennen in ieder geval dat er een collectieve voorziening voor beschermd en beschutte werkplekken moet blijven bestaan, maar de invulling, uitvoering en wijze van samenwerking zal wijzigen. Ook kan de behoefte aan de dienstverlening van de NLW per schapsgemeente verschillen. Hoe dit eruit komt te zien, weten we nu nog niet. Wel is duidelijk dat de NLW dient te transformeren. De nieuwe opzet wordt kleiner en dient actief in te spelen op de behoefte van de inwoners met een arbeidsbeperking, de (lokale) arbeidsmarkt en de conjunctuur. De vervolgstappen en hiermee het toekomstscenario voor de NLW NV zal op basis van de volgende uitgangspunten verder uitgewerkt worden:

- Schaalbaar
- Flexibel
- Nabijheid

In december 2024 worden de gemeenteraden in ieder geval geïnformeerd over voortgang van de opdracht en waar mogelijk worden opbrengsten van deelopdrachten voorgelegd.

Dorpsondersteuner

De pilot inzet dorpsondersteuner in Ysselsteyn is zeer succesvol gebleken en heeft aantoonbaar geleid tot minder inzet van Wmo-voorzieningen. De pilot is geëvalueerd en er is een afwegingskader opgesteld dat onderdeel is van de subsidieregeling Ondersteuning en Zorg. Dit kan gebruikt worden om ook andere dorpen op een gelijksoortige manier de kans te geven in hun dorp een dorpsondersteuner uit te rollen. De verwachting is dat deze uitrol tot in 2026 zal doorzetten.

Inkomensafhankelijk abonnementstarief 2026

Het Rijk heeft besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt een inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren. Deze wijziging gaat in per 1 januari 2026. Met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage gaat een korting in onze algemene uitkering gepaard maar levert aan de inkomstenkant een hogere eigen bijdrage op. Het is nog niet bekend hoe de berekening van de eigen bijdrage eruit komt te zien.

Regionaal verdeelmodel surplus Beschermd Wonen

Bij de start van de regionale samenwerking van Noord- en Midden-Limburg op de thema's Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg en Preventie is overeengekomen dat de deelnemende gemeenten middels een verdeelsleutel meebetalen aan tekorten of overschotten ontvangen, op basis van het resultaat van de regionale begroting voor BW, MO en B&P. Er is overeengekomen dat de toepassing van de verdeelsleutel wordt geëvalueerd en waar nodig de parameters worden geactualiseerd. Deze evaluatie speelt in 2024. Venray heeft een aandeel van 10.27%. De wijziging van dit percentage kan gevolgen hebben voor ons aandeel in de overschotten dan wel tekorten. Het is op dit moment nog niet duidelijk of een actualisering van de verdeelsleutel per 2025 haalbaar is.

[NB een wijziging van de verdeelsleutel zelf is in principe niet aan de orde in 2025, omdat we de parameters niet mogen veranderen. Dit omdat dan de GR aangepast moet worden, wat pas in 2026 gepland staat. Het gaat daarom puur om een actualisering van het aantal inwoners en de lokale zorgkosten, die we nu opnieuw aan het definiëren zijn]

Evaluatie inkoop sociaal domein

In 2022 is de nieuwe inkoop sociaal domein (sturing en inkoop) geïmplementeerd. Op dit moment wordt de inkoop geëvalueerd en daarbij zijn een tweetal scenario's mogelijk:

- 1) We verlengen het contract;
- 2) Wij besteden opnieuw aan en gaan nieuwe contracten per 1-1-2026 aan.

Dit heeft mogelijke gevolgen voor de budgetten vanaf 2026.

Indexering tarieven

Vanuit aanbieders zijn verschillende signalen ontvangen vanwege ontoereikende indexering van de tarieven. Contractueel is geregeld dat de tarieven met de voorlopige OVA-index worden aangepast. Momenteel loopt er een onderzoek naar de hoogte van de tarieven waarvan we verwachten rond de zomer 2024 uitsluitsel te krijgen. Dit kan dus wellicht financiële gevolgen hebben voor 2024 en 2025. Met het verlengen van de huidige contracten of het aangaan van nieuwe contracten per 1 januari 2026 (zie ook punt evaluatie inkoop) dient de AMvB Reële prijzen te worden toegepast en dienen de tarieven (en indexaties) te worden heroverwogen. Tevens dienen we dan ook verplicht de contractstandaarden in gebruik te nemen. Die contractstandaard gaat uit van het toepassen van de definitieve OVA-index.

Bibliotheekwerk

Via een aanpassing van de Bibliotheekwet wordt de huidige bevorderingstaak van gemeenten en provincies omgezet in een zorgplicht. In 2023 is gestart met de herijking van de bibliotheekvisie. In de loop van 2023 werd echter duidelijk dat de invoeringsdatum van de nieuwe wetgeving niet eerder dan 2026 is voorzien. Daarnaast geven de contouren van de nieuwe wetgeving aan dat gemeenten een 4-jaarlijks beleidsplan moeten opstellen. Dit beleidsplan stellen wij in 2025 op.

Tennis in Venray

De fusie tussen de beide tennisclubs in Venray is volop in voorbereiding. Een nieuwe accommodatie voor deze fusieclub is echter niet haalbaar. Op dit moment wordt onderzocht of en op welke manier de toekomst van het tennis, met daarbij padel, in Venray gerealiseerd kan worden.

Tijdelijke huisvesting

In dit project wordt in eerste instantie gezocht naar geschikte en haalbare locaties om de opgave te realiseren. De planning is dat eind 2024 / begin 2025 een definitieve locatiekeuze wordt gemaakt voor de realisatie van een AZC en voldoende flexwoningen om te voldoen aan de Venrayse opgave. Voor het AZC zal de financiering door COA worden opgepakt (mits qua beheer en omvang passend binnen de randvoorwaarden), maar voor de overige woningen is extra budget nodig. Er wordt volop ingezet op het verwerven van subsidies en financiering, maar de verwachting is dat er per te realiseren woning extra budget nodig is. Op dit moment is een subsidie in het kader van de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen (RHA) toegekend van € 1.388.000 en tot en met 2023 is een bedrag van € 2.787.000 overgeheveld uit het budget voor de huisvesting van vluchtelingen uit Oekraïne. Dit budget is vrij besteedbaar voor deze doelgroepen. Er is dus een substantieel bedrag beschikbaar, maar onduidelijk is of dit voldoende is en of het subsidiebedrag in zijn geheel ingezet kan worden binnen de voorwaarden die eraan zijn verbonden qua doelgroepen en termijnen waarbinnen de huisvesting gerealiseerd moet worden.

Onderhoud van gemeentelijke gebouwen

In 2019 is de onderhoudsstaat van de gemeentelijke gebouwen in beeld gebracht. Op basis hiervan zijn meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld en zijn ook financiële gevolgen voor de onderhoudsvoorzieningen doorberekend. Op dit moment wordt een actualisatie uitgevoerd van de MJOP's, waarbij gekeken wordt in hoeverre het onderhoud is uitgevoerd conform deze plannen. Dit moment zal ook gebruikt worden om te beoordelen of de in 2019 vastgestelde indexering van de onderhoudskosten, die voor de looptijd van de MJOP's zijn toegepast, bijgesteld moeten worden. We hebben de afgelopen jaren namelijk te maken gehad met bovengemiddelde prijs- en loonstijgingen. Het resultaat van de actualisatie wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting 2025 en de tweede bestuursrapportage 2024.

Meerjarig uitgaven en investeringsplan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2025-2028 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Een overzicht met de financiële consequenties voor het programma Leven is hieronder opgenomen in hoofdlijnen. Een uitgebreide financiële uiteenzetting met onderbouwing is opgenomen in bijlage 1. Totaal overzicht MUIP-aanvragen 2025-2028.

Lasten MUIP (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Deelprogramma:				
Omgeving	-1.053	-360	-10	-196
Vangnet	0	0	0	0
Totaal	-1.053	-360	-10	-196

Programma 2 Wonen

Ambities

In het collegeprogramma 2022-2026 is de volgende ambitie vastgelegd voor het programma Wonen:

“De behoefte aan woningen groeit en daarom zetten wij in op het bouwen van goede en voldoende woningen voor al onze inwoners. Daarnaast werken we de komende jaren aan het minimaal behouden en waar nodig en mogelijk verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving. Wij zetten stappen vooruit om onze woon- en leefomgeving duurzamer, veiliger en gezonder te maken. Wij bouwen verder op de uitgangspunten die door de gemeenteraad zijn vastgesteld binnen de omgevingsprogramma’s Wonen, Landelijk Gebied en Venray Vergroent.”

Het programma Wonen draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Omgevingswet
 - Omgevingsprogramma "Wonen"
 - Huisvesting internationale werknemers
 - Woonomgeving
 - Vliegbasis de Peel
 - Veiligheid
 - Vergunningsverlening, toezicht en handhaving
 - Omgevingsprogramma "Landelijk gebied"
 - Omgevingsprogramma "Venray Vergroent"
- (energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie)

Ontwikkelingen

De raad is in 2024 middels de raadsinformatiebrieven geïnformeerd over specifieke ontwikkelingen. Voor programma Wonen zijn voor 2024, naast de raadsinformatiebrieven, de volgende ontwikkelingen belangrijk en relevant om hier te benoemen:

Wetsvoorstel Versterking regie Volkshuisvesting

Dit wetsvoorstel is in maart 2024 aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze wet zorgt ervoor dat overheden beter en sneller kunnen sturen op hoeveel, waar en voor wie ze gaan bouwen. Als de wet wordt aangenomen moet het Omgevingsprogramma Wonen in de gemeente Venray nader wordt bekeken of en waar aanvullingen of actualisaties noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld als het gaat om het voorstel om twee derde van de woningen betaalbaar te bouwen, waarvan 30% sociale huur.

Uitvoering beëindigingsregelingen

Vanwege de natuurherstelopgaven wil het rijk de deposities op de beschermde natuurgebieden verlagen. Het rijk wil deze reductie bereiken door uitvoering te geven aan het “trappetje van Remkes”. Deze trap bestaat uit de volgende treden: innoveren, extensiveren, verplaatsen en stoppen. De eerste maatregelen die het rijk genomen is het faciliteren van het stoppen van veehouderijbedrijven door twee landelijke beëindigingsregelingen voor veehouderijbedrijven (de LBV en LBV+-regeling) open te stellen. Aan welke regeling een veehouder mee kan doen is afhankelijk van de diersoort die op de boerderij gehouden wordt, de toegepaste stalsystemen en de ligging van het bedrijf. Of een ondernemer zich inschrijft bepaalt de ondernemer zelf. De uitvoering van deze regeling ligt bij gemeenten. De wettelijke taken zijn reguliere taken zoals het wijzigen van de bestemming, het intrekken van vergunningen, het aanvragen van nieuwe vergunningen/meldingen en het slopen van gebouwen. De omvang van deze beëindigingsregelingen en de impact hiervan op het buitengebied zijn groot. Daarom is Venray al sinds de zomer van 2023 druk bezig met om deze beëindigingsregelingen goed te begeleiden. Het rijk stelt aan gemeenten een tegemoetkoming beschikbaar voor de uitvoeringskosten van deze regelingen. Gemeenten krijgen een bedrag vergoed voor iedere veehouderij die zich inschrijft en voor iedere veehouderij die ook daadwerkelijk deelneemt. Deze vergoeding wordt via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds uitbetaald. Dit betekent dat we vrijwel de totale vergoeding voor de uitvoering in 2024 en eerste helft 2025 zullen ontvangen, terwijl de uitvoering zelf, en dus ook de kosten, naar verwachting tot ca. 2030 kunnen doorlopen. Er zal medio 2024 nog een advies worden opgesteld over de uitvoering van deze stikstofregelingen en de bijbehorende financiële gevolgen.

Meerjarig uitgaven en investeringsplan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2025-2028 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Een overzicht met de financiële consequenties voor het programma Wonen is hieronder opgenomen in hoofdlijnen. Een uitgebreide financiële uiteenzetting met onderbouwing is opgenomen in bijlage 1. Totaal overzicht MUIP-aanvragen 2025-2028.

Lasten MUIP (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Deelprogramma:				
Woningbouw	-52	-27	-27	0
Woonomgeving	-100	0	0	0
Veiligheid en handhaving	0	0	0	0
Natuur landschap plattelandsonwikkeling	0	0	0	0
Duurzaamheid	0	0	0	0
Totaal	-152	-27	-27	0

Programma 3 Werken

Ambitie

In het collegeprogramma 2022-2026 is de volgende ambitie vastgelegd voor het programma Werken:

“Wij blijven ons onverminderd inzetten voor een welvarend Venray. Aantrekkelijk om te wonen, werken, leren en recreëren. Hier hoort een gezonde en toekomstbestendige economie en een goede bereikbaarheid van Venray via weg, spoor, water en de digitale snelweg bij. Wij vinden het belangrijk dat sectoren en bedrijven in Venray duurzaam kunnen blijven innoveren en ontwikkelen. Steeds meer ontwikkelingen op het gebied van economie, arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur en mobiliteit zijn niet langer lokaal. Daarom is en blijft onze ambitie om ook in regionaal verband actief te zijn. We profileren Venray, juist via die sectoren die bijdragen aan de richting die we voor de toekomst van Venray willen bereiken. Verder is het onze ambitie om als Venray voor bedrijven herkenbaar en aantrekkelijk te blijven als vestigingsplaats, zeker voor de bestaande Venrayse bedrijven.”

Het programma Werken draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Bedrijven en arbeidsmarkt
- Kennis en innovatie
- Centrumontwikkeling
- Vrijtijdseconomie
- Mobiliteit
- Infrastructuur

Ontwikkelingen

De raad is in 2024 middels de raadsinformatiebrieven geïnformeerd over specifieke ontwikkelingen. Voor programma Werken zijn voor 2024, naast de raadsinformatiebrieven, de volgende ontwikkelingen belangrijk en relevant om hier te benoemen:

Toerisme en recreatie

In 2024 werken we aan een nieuwe gezamenlijke regionale toeristische marketing voor geheel Noord-Limburg en daarop aansluitend een nieuwe vorm voor de lokale promotie, oftewel een vervolg op “Venray Bloeit”. Beide ontwikkelingen dragen bij aan het waarmaken van de ambitie van het programma werken en worden integraal onderdeel van het Omgevingsprogramma Economie, dat in het najaar van 2024 gereed is. In het Omgevingsprogramma Economie worden ook directe relaties gelegd met de Omgevingsprogramma’s Landelijk gebied en Venray Vergroent en ook de thema’s arbeidsmarkt en gezondheid worden hierin meegenomen. College en raad worden actief bij de totstandkoming betrokken.

Netwerkennota.

In het tweede half jaar van 2024 wordt de nieuwe netwerkennota ter besluitvorming gebracht. Hierin staat nieuw beleid en volgt een uitvoeringsprogramma in verband met het wegennet van de gemeente Venray.

Meerjarig uitgaven en investeringsplan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2025-2028 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Een overzicht met de financiële consequenties voor het programma Werken is hieronder opgenomen in hoofdlijnen. Een uitgebreide financiële uiteenzetting met onderbouwing is opgenomen in bijlage 1. Totaal overzicht MUIP-aanvragen 2025-2028.

Lasten MUIP (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Deelprogramma:				
Economische ontwikkeling	-138	-140	-142	-38
Mobiliteit en infrastructuur	18	22	-114	-55
Totaal	-119	-119	-256	-93

Programma 4 Besturen

Ambities

In het collegeprogramma 2022-2026 is de volgende ambitie vastgelegd voor het programma Besturen vastgelegd:

“In contact met onze inwoners, onze lokale en regionale partners, gebruiken wij een open en transparante bestuursstijl. Samen komen we verder: Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, medeoverheden. Zeker met het oog op alle ontwikkelingen die we hiervoor beschreven. Waar nodig nemen wij, als tweede stedelijke kern in Noord-Limburg, het voortouw. Het verbeteren van de dienstverlening naar onze inwoners is een van de uitdagingen voor de komende jaren. Ook willen we de kwaliteit van onze ambtelijke organisatie behouden. Dit met het oog op de toenemende krapte op de arbeidsmarkt.”

Het programma besturen draagt bij aan de volgende speerpunten uit ons collegeprogramma:

- Bestuursstijl
- Inwonersparticipatie, zelfsturing en vitale gemeenschappen
- Regionale samenwerking
- Dienstverlening
- Organisatie
- Financieel beleid

Ontwikkelingen

De raad is in 2024 middels de raadsinformatiebrieven geïnformeerd over specifieke ontwikkelingen. Voor programma Besturen zijn voor 2024, naast de raadsinformatiebrieven, de volgende ontwikkelingen belangrijk en relevant om hier te benoemen:

Regionale Samenwerking

Ontwikkelingen rondom nieuwe samenstelling Gedeputeerde Staten

Ons college heeft voor de Provinciale Staten verkiezingen op 15 maart 2023 samen met de overige Noord-Limburgse gemeenten een propositie namens de regio Noord Limburg aangeboden aan de provinciale lijsttrekkers. Daarmee hebben we de ambities van onze regio onder de aandacht gebracht. Met het nieuwe college van GS hebben we op meerdere momenten gesproken over de samenwerking tussen regio en provincie. Dit heeft er in geresulteerd dat de Provincie Limburg mee doet met de nieuwe Regiodeal. Over de bestaande afspraken, vastgelegd in de Investeringsagenda, zijn ook toezeggingen gedaan. Verder blijven we met het nieuwe college van GS in gesprek over opgaven en ambities waar de regio en de provincie voor staan en waarin we elkaar met mensen en middelen kunnen ondersteunen.

Een nieuwe Regiodeal

De regio Noord-Limburg heeft in de afgelopen 4 jaar succesvol samengewerkt. We hebben een Regiodeal afgesloten met Rijk en Provincie en een Investeringsagenda met de Provincie. Met de Regiodeal werd een bedrag van € 37,5 mln. aan overheidsgeld geïnvesteerd in projecten die bijdragen aan brede welvaart en gezondheid in onze regio. Het is een vliegwiel geweest voor flinke investeringen door partners uit het onderwijs en bedrijfsleven. De regiodeal is afgerond en we hebben een propositie ingediend voor een nieuwe regiodeal. Het Rijk heeft ons voor deze propositie een bijdrage van € 10 miljoen toegezegd. Conform de systematiek van Co-financiering dragen wij als regio en de provincie ieder € 5 miljoen bij. Daarnaast vragen we aan initiatiefnemers (ondernemers/maatschappelijke partners) die plannen voor projecten indienen zoveel als mogelijk de overheidsbijdrage te verdubbelen. In totaal realiseren we daarmee opnieuw een investering in brede welvaart van onze regio van minimaal € 20 miljoen en maximaal € 40 miljoen.

Elke Regio Telt

In 2023 hebben de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli), de Raad Volksgezondheid en Samenleving (RVS) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een gezamenlijk advies aan het Rijk uitgebracht onder de naam Elke regio telt. In dit advies stelt men vast dat er regio's zijn die structureel achterlopen in ontwikkeling en dat de beleids- en investeringslogica van het Rijk er onvoldoende op gericht is om brede welvaart in deze regio's te bevorderen. Op grond van dit advies zijn 10 regio's (waaronder Zuid-, Midden- en Noord Limburg) aangewezen waarmee het Rijk in dialoog wil gaan over de vraag wat er nodig is om brede welvaart te bevorderen. Welke structurele patronen in rijksbeleid en rijksinvesteringen belemmeren ontwikkelingen in deze regio's? Hoe kan dat worden verbeterd? En welke structurele investeringen zijn er nodig? Deze dialoog wordt voor de zomer van 2024 gevoerd en zal op termijn mogelijk en waarschijnlijk leiden tot nieuw rijksbeleid en structurele rijksinvesteringen met het oog op brede welvaart en versterking van de samenwerking in onze regio.

Organisatie en Bedrijfsvoering.

De doorontwikkeling van de organisatie is een continue proces dat voor en met medewerkers wordt vormgegeven. Voor de komende periode zijn vijf doelen geformuleerd:

I Een digitale gemeente

We streven naar een digitale en procesgerichte organisatie met medewerkers die nu, maar ook in de toekomst kunnen werken binnen een digitale gemeente die gericht is op excellente dienstverlening. De digitale transformatie is belangrijk voor onze organisatie omdat het de efficiëntie, toegankelijkheid, transparantie en responsiviteit kan verbeteren, terwijl het tegelijkertijd duurzaamheid, innovatie en inclusie bevordert. Dit leidt tot betere dienstverlening voor de inwoners en bedrijven.

II Kundige medewerkers

We zien onze medewerkers als dé succesfactor bij het behalen van onze doelen. Kwalitatief goede en betrokken medewerkers die hun talenten optimaal benutten zijn de beste garantie voor goede dienstverlening. In dat kader is een pro actieve- in plaats van een reactieve houding steeds belangrijker. Beter aansluiten op wat inwoners van ons verwachten, soms zelfs voordat er vragen worden gesteld. Competenties als klantgerichtheid en omgevingsbewustzijn en digitale vaardigheden zijn daarbij essentieel. Daarbij is strategisch personeelsmanagement steeds belangrijker vanuit het besef dat het op de huidige krappe arbeidsmarkt voor een kennisorganisatie meer dan ooit van belang is te investeren in goede medewerkers. Zij maken het verschil. Om ze te blijven boeien en binden aan de organisatie geven we ook veel ruimte voor ontwikkeling en zetten we in op onderwerpen als talentmanagement, arbeidsmarkt communicatie en een eigen leer- en ontwikkelprogramma.

III Dienstverlening op maat

Binnen deze pijler gaat het om de beweging waarin we de behoeftes en leefwereld van onze klanten centraal stellen. We zoeken ruimte binnen regels of gaan soms meer uit van de geest van de wet in plaats van de letter van de wet om betere dienstverlening op maat te kunnen leveren. Dit vraagt de nodige flexibiliteit van medewerkers en dus onze organisatie. Daarnaast gaat het over de manier waarop we in samenspraak met onze inwoners vormgeven aan Venray. De polarisatie lijkt toe te nemen en groepen komen steeds meer tegenover elkaar te staan. Het democratisch systeem staat onder druk. Het vertrouwen in de overheid daalt. We zoeken naar wegen om hier mee om te gaan. In deze context bekijken we ook wanneer we zaken kunnen/willen vormgeven met behulp van participatie van betrokkenen. 'Participatief' werken is onderdeel van de Venrayse manier van werken en dus ook van organisatie ontwikkeling.

IV Een efficiënte gemeente

De verwachting is we vanaf 2026 productie moeten leveren met aanzienlijk minder middelen en waarschijnlijk minder mensen als gevolg van de krappere wordende arbeidsmarkt. Er ontstaat daardoor een nieuwe opgave waarbinnen we systematisch zoeken naar manieren om effectief en efficiënter te werken. Wat zijn kansen of bedreigingen bij het streven naar excellente dienstverlening?

V Bestuur en organisatie in control

Een belangrijk onderdeel van de opdracht voor organisatieontwikkeling betreft een meer zakelijke en opdrachtgerichte sturing, waarin doelen en kaders helderder zijn en we elkaar meer en beter aanspreken op prestaties, resultaten en ontwikkeling. Uitgangspunt is het werken op basis van een heldere opdracht, opdrachtnemers en opdrachtgevers.

Meerjarig uitgaven en investeringsplan (MUIP)

In het kader van het Meerjarig Uitgaven en InvesteringsPlan 2025-2028 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle investeringen en exploitatie uitgaven welke voor de komende vier jaar noodzakelijk zijn. Een overzicht met de financiële consequenties voor het programma Besturen is hieronder opgenomen in hoofdlijnen. Een uitgebreide financiële uiteenzetting met onderbouwing is opgenomen in bijlage 1. Totaal overzicht MUIP-aanvragen 2025-2028.

Lasten MUIP (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Deelprogramma:				
Bestuur	-194	-194	-194	-194
Dienstverlening en bedrijfsvoering	-226	-50	-25	35
Financiën	0	0	0	0
Totaal	-420	-244	-219	-159

4. De 1e bijstellingen 2024

Actueel financieel beeld na bijstellingen

Onderstaand actueel financieel beeld is de stand medio april 2024. Het actueel financieel beeld betreft een momentopname. Tot het einde van het jaar kunnen er nog onverwachte verschillen optreden. Deze zullen worden opgenomen in de 2e bijstellingen of de jaarrekening 2024. Bij significante wijzigingen zullen we u proactief informeren door middel van een raadsinformatiebrief.

Mutaties in begrotingsresultaat

Het betreft een overzicht van de bedragen ten laste of ten gunste van het begrotingsresultaat gebracht voor de jaren 2024 en verder.

Om tegemoet te komen aan het budgetrecht van uw raad is een overzicht op programmaniveau opgenomen van het totaal van alle bij de 1e bestuursrapportage 2024 voorgestelde begrotingswijzigingen ten laste of ten gunste van het resultaat.

Programma	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma 1 Leven	211	42	32	60	132
Programma 2 Wonen	-1.346	-603	-618	-633	-645
Programma 3 Werken	69	666	322	43	54
Programma 4 Besturen	112	-21	306	541	3.458
Subtotaal	-954	84	43	11	2.999
Mutaties reserves	1.343	2	5	5	-131
Begrotingsresultaat	389	86	47	16	2.868

Financiële afwijkingen

Tekstuele financiële afwijkingen

(Door-) ontwikkeling aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties Noord- en MiddenLimburg 2024

In het college van 19 december 2023 is besloten om de samenwerkingsovereenkomst Geweld in Afhankelijkheidsrelaties Noord- en Midden-Limburg aan te gaan. De kosten worden voor een deel bekostigd vanuit de Jeugdmiddelen en een deel vanuit het Surplus Beschermd Wonen, bij deze wijziging wordt het gedeelte van het Surplus Beschermd Wonen overgeheveld naar de Jeugdmiddelen, zijnde € 79.397. Dit betreft een budgettair neutrale wijziging.

Aanpassing begroting 2024 Veiligheidsregio Limburg-Noord

In de begroting 2024 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) heeft een aanpassing plaatsgevonden als gevolg van een te hoge doorberekende loonindex. Hierdoor wordt de bijdrage voor de gemeente Venray lager. Tevens wordt in deze wijziging de eerste begrotingswijziging 2024 van de VRLN meegenomen. Per saldo een voordeel van € 104.000.

Actualisering investeringen

Jaarlijks worden alle reeds goedgekeurde investeringen geactualiseerd.

Bijstelling budget applicatie Axxerion

De koppelingen tussen de systemen is niet meer mogelijk gezien de aanschaf van het nieuwe financieel pakket. Vandaar dat de investering is afgeboekt en hiermee dit budget komt te vervallen.

Bijstelling budget archivering en E-depot

Dit jaar gaan we aan slag met archivering en E-depot. In 2024 brengt dat met name incidentele kosten met zich mee. De structurele kosten beperken zich tot het laatste kwartaal van 2024. De structurele kosten kunnen voor 2024 met € 75.000 worden verlaagd.

Bijstelling frictiereserve

Bijstelling frictiereserve op basis van het huidige personeelsbestand en uitgangspunten.

Brandweerkazerne

In het raadsvoorstel over de verkoop van de brandweerkazerne was uitgegaan van verkoop van de panden Acaciastraat 15 en 17 per 1.1.2023. Na de daadwerkelijke verkoopdatum zou dit gecorrigeerd worden in de eerstvolgende berap daarna. Ten tijde van de opmaak van de 1e berap 2024 is nog geen verkoopdatum bekend. Bij het verwerken van het besluit voor de (voorgenomen) verkoop is een structureel nadeel ingeboekt omdat de in de begroting opgenomen lasten lager zijn dan de baten. Door de latere verkoop levert dit voor 2024 en verder een voordeel op van € 29.000.

Budgettair neutraal maken afval

Met deze bijstelling worden de wijzigingen van de kapitaallasten en andere begrotingswijzigingen binnen het afvalstelsel in het budgettair neutrale systeem van afval meegenomen.

Budgettair neutraal maken riool

Met deze bijstelling worden wijzigingen van de kapitaallasten en eventuele andere bijstellingen die betrekking hebben op riool, in het budgettair neutrale systeem van riolering meegenomen.

Concept begroting 2024 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

Op basis van de aangeboden (concept) gewijzigde begroting 2024 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) vindt structurele aanpassing plaats naar aanleiding van de septembercirculaire 2023. Betreft een budgettair neutrale wijziging.

Diverse onttrekkingen uit de reserve huisvesting primair onderwijs

In overeenstemming met de in 2015 door de raad vastgestelde visie op onderwijshuisvesting dienen budgetten voor onderwijshuisvesting zoveel mogelijk voor dit doel te worden ingezet. De reserve is bestemd voor aanvullende werkzaamheden op het gebied van huisvesting primair onderwijs. Deze wijziging betreft diverse onttrekkingen uit de reserve voor diverse werkzaamheden; onder andere voorbereidingsbudget nieuwbouw JKC Talententuin, De Wijnberg en overig voorbereidingsbudget. Het betreft een budgettair neutrale wijziging.

Gemeentefonds ontwikkelingen

Aanpassing van de gemeentefondsuitkering, voornamelijk doordat er geld vrijkomt dat eerder voor specifieke doeleinden was gereserveerd (geormerkt). Dit geld wordt nu toegevoegd aan het totale budget, wat gunstig is voor het begrotingsresultaat. Ook wordt het bedrag voor het jaar 2028 aangepast op basis van de laatste verwachtingen.

GOA en peuterspeelzaalwerk

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van voor- en vroegschoolse educatie, in samenwerking met kinderopvang en onderwijs. Door een mogelijk lagere specifieke uitkering vanuit het Rijk en stijgende kosten binnen de kinderopvang en het onderwijs, ontstaat er vanaf 2026 een tekort. Op basis van de subsidieverlening voor het jaar 2024 zijn de budgetten uitvoering GOA en peuterspeelzaalwerk meerjarig bijgesteld. Voor de jaren 2026, 2027 en 2028 wordt een taakstelling opgenomen van respectievelijk € 70.559, € 143.398 en € 145.692. Dit omdat de reguliere inzet voor de GOA is toegenomen en er vanuit peuterspeelzaalwerk vervolgens minder ten laste van de GOA kan worden gebracht.

Grondbedrijf 1e berap 2024

De wijziging betreft de bijstelling van de budgetten van het grondbedrijf o.a. op basis van de stand van zaken bij jaarrekening. Deze wijziging heeft effect op het begrotingsresultaat omdat er meer rente ten laste van het budgettair neutrale grondbedrijf wordt gebracht.

Implementatie omgevingswet

In de septembercirculaire 2022 is voor de implementatie van de OW € 475.064 ontvangen. Deze is destijds aan de reserve budgetoverheveling toegevoegd. Op basis van de toen bekende behoefte is dit bedrag, verdeeld over de jaren 2025 tot en met 2027, weer uit deze reserve onttrokken. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024 is het bedrag voor 2027 (€ 136.064) onterecht ook in de jaarschijven 2028 en 2029 opgenomen. 2028 wordt nu gecorrigeerd, de correctie van 2029 volgt bij de tweede berap.

Inzet straatcoaches Henseniuskwartier en omgeving

In het Henseniuskwartier en omgeving wordt voor een periode van 1 jaar een straatcoach ingezet. Verzocht wordt de overschrijding in 2024 ter hoogte van € 47.502 excl. btw mee te nemen bij Berap I van 2024 ten laste van het begrotingsresultaat.

Landelijk tarief jeugdbescherming en jeugdreclassering

Op 23 oktober 2023 zijn de bestuurlijke afspraken tussen Rijk en VNG over het hanteren van een landelijk tarief voor de uitvoering van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering vastgesteld en gepubliceerd. De kern daarvan is om landelijk bij alle Gecertificeerde Instellingen (GI's) te komen tot een caseloadverlaging. Reden hiervoor is dat de werkdruk bij instellingen voor jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR) de laatste jaren structureel te hoog is. Hierdoor ontstaan wachtlijsten en krijgen ouders en kinderen niet altijd de zorg en aandacht die ze nodig hebben. Om dat tegen te gaan, zijn er op landelijk niveau bestuurlijke afspraken gemaakt. Conform collegebesluit van 9 april 2024 vindt verwerking plaats.

Opdracht extra inzet verslavingspreventie

Er is in Venray, zeker na corona, een sterke toename van (openlijk) alcohol- en drugsgebruik waarneembaar. Voornamelijk onder jeugd en jongvolwassenen maar ook onder de oudere doelgroepen. Ook is het drugsgebruik veranderd, onder meer door de toegenomen beschikbaarheid van drugs en de lage prijzen van (nieuwe) synthetische drugs. In de afgelopen jaren is in samenwerking met Team Preventie van Vincent van Gogh hier inzet op geweest. Echter willen we daadwerkelijk een (gedrags)verandering teweegbrengen, dan dient deze inzet geïntensiveerd te worden. Het college heeft op 10 oktober 2023 hiermee ingestemd. Bij deze vindt verwerking plaats, deze is budgettair neutraal ten laste van het surplus Beschermd Wonen.

Ophoging budget integraal veiligheidsbeleid

De gemeente Venray heeft mede namens de gemeenten Gennep, Bergen, Mook en Middelaar, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Beesel de zogenaamde Van de Staij gelden aangevraagd bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Dat de gemeente Venray dit namens regiogemeenten doet, heeft te maken met drempelbedragen, die gehanteerd worden door de rijksoverheid. In totaal is een bedrag van € 21.803 aangevraagd, toegekend en vastgesteld. Deze financiële middelen worden ingezet binnen het Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg ten behoeve van de coördinatie op nazorg van ex-gedetineerden. Het bedrag wordt dan ook overgemaakt naar het Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg. Verder heeft de gemeente Venray een aanvraag gedaan voor een specifieke uitkering gericht op preventie radicalisering. Dit bedrag is door het Ministerie van Justitie en Veiligheid/NCTV toegekend aan de gemeente Maastricht en via een doorbeschikking doorgezet naar de gemeente Venray. Het toegekende bedrag ter hoogte van € 13.952 wordt ingezet voor het laten uitvoeren van een analyse naar lokale trends alsook risicofactoren en beschermende factoren als het om extremisme en radicalisering gaat. Beoogd wordt de informatiepositie te verbeteren, om daarmee passende preventiemaatregelen in te kunnen zetten.

Ophoging budget vergunningen/meldingen - proces en gerechtskosten

De overschrijding op proces-en gerechtskosten wordt veroorzaakt door een optelsom van diverse (kleinere) posten. Denk hierbij aan kosten voor ingebreke stellingen, beoordelingen van gecompliceerde geluidsrapportages (denk aan haven Wanssum) en second opinions in diverse procedures. Dit budget wordt structureel opgehoogd.

Participatie-IOAW-IOAZ-BBZ 2004

Dit budget is bijgesteld op basis van het voorlopige BUIG-budget 2024 dat bekend is gemaakt door het Rijk.

Participatie-IOAW-IOAZ-BBZ 2004 (vrijval)

Als gevolg van een lichte daling in het aantal uitkeringen kan € 130.000 van het budget vrijvallen. Daarnaast is het aantal loonkostensubsidies licht gedaald waardoor € 70.000 van het budget kan vrijvallen.

Project Loobeekdal

Het project Loobeekdal zit in de afrondende fase. De gemeentelijke bijdrage aan het project is € 1.549.000 waarvan al €150.000 is afgerekend. Tegenover de totale bijdrage staat € 931.926 aan dekking uit de voorgaande jaren. De overige € 617.074 wordt onttrokken uit het kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling. Binnen het project zijn als gevolg van hogere kosten materiaal en effect Oekraïne meerkosten gemaakt. Het gemeentelijk aandeel is € 91.263,72. Het voorstel is om ook dit bedrag te onttrekken uit het kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling. Voor de gemeentelijke bijdrage heeft de gemeente een factuur ontvangen (dus exclusief de meerkosten). Voor het betalen van de gemeentelijke bijdrage is met het Waterschap afgesproken dat zodra de afronding van het project definitief is zal de gemeente overgaan dat betaling van de gemeentelijke bijdrage. Over de betaling van de meerkosten zijn nog geen afspraken gemaakt. De definitieve betaling van beide bedragen is nog onzeker. De verwachting (planning) is nu dat de gemeentelijke bijdrage in 2024 en de meerkosten in 2025 kunnen worden overgemaakt. Voor de besluitvorming over de meerkosten is een raadsbesluit nodig.

Project Maasgaard

Het project Maasgaard is vastgesteld in de gemeenteraad van oktober 2013. In de afgelopen 10 jaar zijn een groot aantal projecten uitgevoerd. In 2022 werd geconstateerd dat een afronding van het uitvoeringsprogramma in 2023 voor een aantal projecten niet haalbaar was. De Stuurgroep heeft toen besloten om de doorlooptijd te verruimen (afronding uitvoering in 2024, financiële afronding in 2025).

Regionaal beleidsmedewerker jeugd in samenwerking met de regio Noord-Limburg

In het college van 6 februari 2024 is besloten om de te werven regionaal beleidsmedewerker jeugd op dezelfde manier onder te brengen en te financieren als de huidige regionaal beleidsmedewerker jeugd. Dit betekent dat de te werven beleidsmedewerker in dienst komt bij de gemeente Venray en daarmee de formatie van de gemeente Venray wordt uitgebreid. Deze formatie-uitbreiding komt ten goede van de regio Noord-Limburg.

Re-integratiebudget

We ontvangen middelen ten behoeve van de aanpak jeugdwerkloosheid. Dit budget wordt hierop bijgesteld.

Renovatie tennispark Rodhe en Venray

Het college heeft op 16 januari 2024 besloten om aan tennisclub Rodhe een subsidie te verstrekken voor de renovatie van tennisbanen en op 23 januari 2024 besloten om aan tennisclub Venray een subsidie te verstrekken voor de renovatie van tennisbanen. De kosten hiervoor worden voor een gedeelte gedekt uit het regulier budget, voor het overige gedeelte vindt onttrekking uit de reserve accommodatiefonds plaats, conform raadsbesluit Implementatie accommodatiebeleid van 26 september 2023.

Sisa aanpak energiearmoede

De aanpak Energiearmoede wordt gefinancierd vanuit de subsidie van het Rijk én subsidie van de Provincie Limburg om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de gestegen energielasten te ondersteunen met maatregelen om de energierekening te verlagen. De looptijd is tot 31-12-2025 (rijk) resp. 31-12-2024 (provincie). De campagne 'isolatiesubsidie minima' is gestart op 1 februari 2023 en loopt dus door de komende jaren. Huishoudens kunnen kiezen voor kleine maatregelen te bestellen bij Duurzaam Bouwloket of een 'Kadokaart witgoed' van € 400 aanvragen. De bespaarcoaches inclusief hun opleiding en materialen wordt bekostigd uit de subsidie van de Provincie. De restantbedragen uit 2023 worden nu doorgeschoven naar 2024. Niet bestede bedragen moeten we te zijner tijd terugbetalen.

SPUK eenmalige specifieke uitkeringen en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen

Het Rijk heeft via een verleningsbeschikking een specifieke uitkering toegekend € 220.000. Deze uitkering is bestemd als tegemoetkoming in de kosten die gemeenten maken voor de oprichting van nieuwe bibliotheekvestigingen en het verbeteren of doorontwikkelen van bestaande beperkte bibliotheekvoorzieningen.

SPUK Informatiepunten Digitale Overheid 2024

Het Rijk heeft voor het jaar 2024 een specifieke uitkering € 43.700 toegekend ter bekostiging van de realisatie of de instandhouding van de informatiepunten digitale overheid.

Tijdelijke regeling CDOKE

De tijdelijke regeling CDOKE is een subsidie van Rijksoverheid welke tot doel heeft om gedurende de uitkeringsperiode de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid in de sectoren: Gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit, industrie en overig klimaat- en energiebeleid. Het budget van 2023 mag worden besteed tot 31-12-2025. Het restant budget 2023 van € 473.116 wordt nu doorgeschoven naar 2024. Voor deze subsidie geldt de SISA-verantwoording. Niet bestede bedragen moeten we te zijner tijd terugbetalen.

Toename dierplaagbestrijding

Sinds 1 januari 2023 is het verplicht om eerst alternatieve middelen te gebruiken voor het bestrijden van ratten. Rattenvallen bijvoorbeeld, in plaats van gif. Dit maakt de bestrijding moeilijker. Wanneer we kijken naar de totaliteit van meldingen in de gemeente (op alle onderwerpen) is een toename te zien. De meldingsbereidheid is groter, wellicht door het gemak van de meldingsapp. Verder is er een toename van met name de Hoornaar (wespsort). Voor het bestrijden is het nodig om professionele bestrijders in te huren.

Uitvoering onderhoud riolering

Wegens de vele regenval zijn er al op 5 locaties verzakkingen geweest doordat het hoofdriool scheuren vertoonde. Het resultaat is dat op korte termijn reparaties noodzakelijk zijn zodat de straat weer opengesteld kan worden. De gemiddelde kosten voor een reparatie van een verzakking zijn € 20.000. Daarnaast is op de Spurkt een stuw weggespoeld, die herstel behoeft. De verwachting is dat in de zomer nog meer verzakkingen optreden. Een gedeelte van deze lasten kan opgevangen worden binnen dezelfde kostenplaats.

Verhoging investering openbare verlichting

Door deze investeringen kunnen de doelen van het SER energie akkoord gehaald worden. 50% in 2030 t.o.v. 2013. 40% Toepassing van energie-efficiënte verlichting. 40% Toepassing van slim schakelen / energiemanagement. Huidige beleidsplan is vastgesteld tot en met 2026, deze vervangingsinvesteringen zijn vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan 2027 - 2031. De afschrijvingslasten komen terug vanaf 2029 in de begroting.

Volwasseneneducatie

Het budget is bijgesteld op basis van de voorlopige beschikking vanuit het Rijk.

Wet inburgering

Het budget is bijgesteld op basis van de voorlopige beschikking van de specifieke uitkering inburgering vanuit het Rijk. Dit wordt budgetneutraal opgenomen.

Financiële afwijkingen (x € 1.000)	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
(Door-) ontwikkeling aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties Noord- en MiddenLimburg 2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanpassing begroting 2024 Veiligheidsregio Limburg-Noord	104	0	104	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Actualisering investeringen	435	-10	426	161	0	161	-88	0	-88	-221	0	-221
Bijstelling budget applicatie Axserion	41	0	41	16	0	16	16	0	16	16	0	16
Bijstelling budget archivering en E-depot	75	0	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijstelling frictiereserve	-116	0	-116	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brandweerkazerne	-120	149	29	-121	151	30	-123	154	30	-125	156	31
Budgettair neutraal maken afval	0	-51	-51	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budgettair neutraal maken riool	-88	0	-88	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Concept begroting 2024 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling	-190	190	0	-15	15	0	-13	13	0	-13	13	0
Diverse onttrekkingen uit de reserve huisvesting primair onderwijs	-115	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gemeentefonds ontwikkelingen	-200	178	-22	0	69	69	0	288	288	100	295	395
GOA en peuterspeelzaalwerk	29	-29	0	45	-45	0	116	-116	0	190	-190	0
Grondbedrijf 1e berap 2024	-608	631	23	0	2	1	-3	5	1	-3	5	1
Implementatie omgevingswet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inzet straatcoaches Henseniuskwartier en omgeving	-48	0	-48	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Landelijk tarief jeugdbescherming en jeugdreclassering	-105	0	-105	-110	0	-110	-115	0	-115	-121	0	-121
Oprichting extra inzet verslavingspreventie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ophoging budget integraal veiligheidsbeleid	-36	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ophoging budget vergunningen/meldingen - proces en gerechtskosten	-35	0	-35	-35	0	-35	-35	0	-35	-35	0	-35
Participatie-IOAW-IOAZ-BBZ 2004	198	-198	0	201	-201	0	204	-204	0	208	-208	0
Participatie-IOAW-IOAZ-BBZ 2004 (vrijval)	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Project Loobeekdal	-625	625	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Project Maasgaard	-686	686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regionaal beleidsmedewerker jeugd in samenwerking met de regio Noord-Limburg	-40	40	0	-91	91	0	-95	95	0	-99	99	0
Re-integratiebudget	-62	62	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie tennispark Rodhe en Venray	-77	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sisa aanpak energiearmoede	-838	838	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPUK eenmalige specifieke uitkeringen en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	-110	110	0	-110	110	0	0	0	0	0	0	0
SPUK Informatiepunten Digitale Overheid 2024	-44	44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tijdelijke regeling CDOKE	-473	473	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toename dierplaagbestrijding	-44	0	-44	-46	0	-46	-47	0	-47	-47	0	-47
Uitvoering onderhoud riolering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verhoging investering openbare verlichting	0	0	0	0	0	0	-3	0	-3	-3	0	-3
Volwasseneneducatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wet inburgering	-435	435	0	-442	442	0	-449	449	0	-457	457	0
Totalen (- is nadeel)	-4.012	4.401	389	-549	635	86	-636	684	47	-612	627	16

Verloop investeringen

In onderstaand overzicht is het verloop van de investeringen weergegeven vanaf de jaarrekening 2023.

Met het vaststellen van de jaarrekening 2023 heeft de raad goedkeuring gegeven om restant investeringen te sluiten. Het bedrag aan afgesloten investeringen bedraagt € 1.773.035. Welke in mindering is gebracht op de stand per 31 december 2023. Hierdoor is een nieuwe stand ontstaan per 1 januari 2024 voor de restant investeringen 2023. Deze zijn geactualiseerd bij de 1e bestuursrapportage 2024.

Voor de kadernota 2025 zijn de categorieën voor de investeringen geactualiseerd.

Activa categorie	Oorspronkelijk krediet	Verwacht restant eind 2023	Uitgaven planning in 2024	Uitgaven planning in 2025	Uitgaven planning in 2026	Uitgaven planning in 2027
Aankoop gronden t.b.v. bos	740.000	740.000	484.000	256.000	-	-
Afval	708.522	569.420	516.392	53.028	-	-
Financiële vaste activa	3.150.000	-1.575.000	-	-525.000	-525.000	-525.000
Inrichting Loobeekdal	1.116.124	0	0	-	-	-
Maasgaard	893.063	577.131	306.867	270.264	-	-
N270 Via Venray	5.017.206	5.017.206	3.816.706	-	1.200.500	-
Onderwijs	13.846.512	8.705.998	4.590.666	4.115.332	-	-
Oostverbinding	7.302.450	2.657.427	2.000.000	-	657.427	-
Openbare Verlichting	1.635.502	1.364.588	360.250	409.457	416.881	178.000
Opwaarderen Gouden Leeuwplein	467.491	232.275	232.275	-	-	-
Overige restant kredieten	2.580.009	336.072	71.703	264.369	-	-
Pand Henseniusplein/Gouden Leeuw	4.122.134	583.855	583.855	-	-	-
Riolering	10.350.589	7.921.427	1.906.254	3.777.539	1.350.567	887.067
SDDP Algemeen	1.766.253	1.766.253	-	666.500	666.500	433.253
SDDP Oirlo	1.339.651	-	-	-	-	-
SDDP Veulen	46.473	5.000	5.000	-	-	-
Speeltoestellen	1.220.000	1.220.000	448.000	305.000	310.500	156.500
Sport	701.000	701.000	701.000	-	-	-
Upgrade Stationsomgeving	4.615.441	4.615.441	1.000.000	3.615.441	-	-
Wegen/verkeer	84.205.808	66.107.359	13.825.539	19.639.442	17.666.835	14.975.542
Wmo	2.560.000	2.509.395	789.395	750.000	480.000	490.000
Wüsterveld	1.175.480	478.855	478.855	-	-	-
Totaal rapport	149.559.707	104.533.701	32.116.757	33.597.372	22.224.210	16.595.362

Majeure projecten

Project Het Henseniuskwartier

Bestuurlijke opdrachtgever	Erik van Daal
Projectfase	Uitvoering
Startdatum project	13-10-2021
Looptijd project	De uitvoering van diverse thema's en deelprojecten loopt op dit moment (2024) en is recent verbeeld in de Routekaart Veilig en leefbaar Henseniuskwartier. De keuzes en gevolgen die gemaakt zijn en nog worden m.b.t. de coffeeshops en flankerende maatregelen, bepalen de looptijd van het gehele project. Via het raadsvoorstel dat op 14 mei 2024 wordt besproken in de gemeenteraad is o.a. voorgesteld het cannabisbeleid (ook over de grens in Duitsland) en het veiligheidsbeeld van het gebied de komende jaren nauwgezet te blijven volgen en na afloop van het landelijk experiment gesloten coffeeshopketen (looptijd 2024 - 2028) vervolgbeleid of -stappen te formuleren.
Beschrijving project	Het Henseniuskwartier is het gebied Langstraat/Paterslaan/Henseniuststraat in het centrum van Venray. Het relatief kleine gebied kenmerkt zich door een concentratie van uiteenlopende economische functies; twee gedoogde coffeeshops, speelautomatenhallen, diverse horecagelegenheden en andere ondernemingen. Ook het wonen is divers en het aantal wooneenheden neemt bovendien toe: van (sociale) huurwoningen en particuliere woningen tot panden die per kamer worden verhuurd. Begin 2019 is een (veld)onderzoek gestart naar de klantenstromen voor de twee coffeeshops in het gebied, de illegale straathandel en andere vormen van overlast. De resultaten van het onderzoek zijn in april 2019 opgeleverd en dienden als basis voor een verkenning naar de meest effectieve oplossingsrichting(en). Een en ander is in de jaren daarop verder onderzocht, uitgewerkt en deels reeds geïmplementeerd. Naast de verkenning van oplossingsrichting(en) en de daarvoor te nemen maatregelen is het belangrijk om de situatie te blijven volgen en waar nodig te interveniëren. Dit betekent dat naast de aanpak voor de lange termijn ook ad hoc en/of incidenteel interventies ingezet worden. Deze interventies zijn gericht op het voorkomen van ontwikkelingen die het woon-, leef- en verblijfsklimaat verslechteren en zo mogelijk op sturing in de oplossingsrichting die op langere termijn wordt voorgestaan.
Doel	Het verbeteren van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in het Henseniuskwartier.

<p>Voortgang en ontwikkelingen</p>	<p>In juni 2023 heeft de raad kennis genomen van de uitkomsten van het onderzoek naar de haalbaarheid van het verplaatsen van de coffeeshops, uitgevoerd door Breuer & Intraval en vastgelegd in het rapport 'Verstandig verplaatsen?' en ingestemd met de koers, zoals vastgelegd in de notitie 'Een eerste verkenning, een onderzoek en hoe nu verder?', Koersen op een hernieuwd coffeeshopbeleid voor de gemeente Venray'.</p> <p>Daarnaast is in juli 2023 het overleg met gemeenten binnen het verzorgingsgebied opgestart, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Begin 2024 is de stand van zaken opgemaakt en de volgende stap bepaald; zie de beleidsnotitie Een Veilig en Leefbaar Henseniuskwartier, Koersen op een hernieuwd coffeeshopbeleid voor de gemeente Venray, De volgende stap... (maart 2024). Deze notitie beschrijft alle onderdelen uit de gekozen aanpak, die met elkaar samenhangen en elkaar beïnvloeden. De onderdelen inclusief planning zijn op verzoek van de raad verbeeld in een routekaart.</p> <p>Via het begeleidend raadsvoorstel (dat op 14 mei 2024 wordt besproken in de gemeenteraad) wordt voorgesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De routekaart 'Veilig en Leefbaar Henseniuskwartier' vast te stellen. 2. Ervan kennis te nemen dat de burgemeester als bevoegd bestuursorgaan de volgende voorgenomen besluiten gaat nemen, een en ander zoals uitgewerkt in bijgevoegde notitie, na de raadsbehandeling van 14 mei 2024: <ul style="list-style-type: none"> - Het besluit over een al dan niet gedwongen verplaatsing van één of beide coffeeshops uit te stellen tot 2029; - Het vestigingsbeleid zodanig aan te passen, zodat een vrijwillige verplaatsing of nieuwe exploitatie op een locatie buiten de binnenring van Venray mogelijk wordt; - Vast te houden aan het maximumstelsel van twee coffeeshops in de gemeente Venray; - Vast te houden aan een gedoogverklaring voor onbepaalde tijd, strikt persoonlijk en niet overdraagbaar; - Het effect van het experiment gesloten coffeeshopketen te blijven volgen en in gesprek te blijven met gemeenten in het verzorgingsgebied; - Het effect van legalisering cannabis in Duitsland te blijven volgen; - Om een hertelling van de klantenstroom naar de Venrayse coffeeshops uit te voeren in 2028 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is; 3. Kennis te nemen van de voorgenomen verkeersmaatregelen en overige flankerende maatregelen, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 6 van de notitie. <p>Toelichting bij punt 3: de verkeersproef Autoluw maken Henseniuskwartier is in april/mei 2023 uitgevoerd. De effecten zijn gemonitord. Een rapportage is door de begeleidingsgroep Verkeer & Parkeren in het najaar vastgesteld en wordt voorzien van een advies over te nemen verkeersmaatregelen in mei 2024 aan het college voorgelegd. Indien het college akkoord geeft wordt een verkeersbesluit genomen, waarna de voorstellen - indien er geen bezwaren zijn - vanaf september kunnen worden gerealiseerd. De begeleidingsgroep heeft aangegeven samen te blijven en de maatregelen te gaan volgen en evalueren.</p>
---	---

Financiën (en eventuele ontwikkelingen)	Het budget is momenteel niet toereikend. Via de 1e BERAP zijn de kosten van de straatcoach (in 2024) in beeld gebracht, incl. een voorstel ter aanvulling van het projectbudget. In het geval de reguliere budgetten ontoereikend zijn voor het uitvoeren van nieuwe flankerende maatregelen, wordt het college respectievelijk uw gemeenteraad middels separate besluitvorming om bijpassende financiële middelen gevraagd.
Risico's	Voor wat betreft het coffeeshopbeleid speelt een aantal variabelen mee waar de gemeente geen invloed op heeft, echter die wel van invloed kunnen zijn op de uiteindelijke besluitvorming om al dan niet één of beide shops te verplaatsen. Daarnaast moet bij het scenario wel verplaatsen rekening gehouden worden met lopende gemeentelijke huisvestingsopgaven en eventuele weerstand in de omgeving van een potentieel nieuwe locatie.

Project BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	
Bestuurlijke opdrachtgever	Wim de Schryver
Projectfase	Realisatie
Startdatum project	01-01-2017
Looptijd project	Tot en met 2034
Beschrijving project	De BV Ontwikkelingsmaatschappij Greenport Venlo is samen met de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo per 1 januari 2017 het vervolg van het majeure project Greenport Venlo. De Raad van de gemeente Venray heeft op 20 december 2016 besloten als aandeelhouder voor 5,4% deel te nemen in de BV Ontwikkelingsmaatschappij Greenport Venlo.
Doel	Doel is om het terrein van Greenport Venlo tot ontwikkeling te brengen. Achterliggende doelen zijn het creëren van werkgelegenheid voor de beroepsbevolking in de regio. Begin 2023 is, op basis van de bepaalde marktbehoefte (22 hectare), gestart met het locatieonderzoek. Hieruit kwam Smakterheide-Noord naar voren als voorkeurslocatie voor de invulling van de volledige behoefte. De raad heeft hiermee op 27 juni 2023 ingestemd. De planning is om de 22 hectare bedrijventerrein te ontwikkelen in combinatie met ca. 20 ha. natuur.

Voortgang en ontwikkelingen	De businesscase voor de ontwikkeling van Smakterheide-Noord is nagenoeg gereed. De aandeelhouders buigen zich hierover rond de zomer van 2024. Eindresultaat is het realiseren van een hoogwaardig bedrijventerrein dat primair is bedoeld voor de lokale en (beperkt) regionale uitbreidingsbehoefte. Voor het gebied geldt een hoge ambitie m.b.t. duurzame energieopwekking en duurzaam energieverbruik.
Financiën (en eventuele ontwikkelingen)	In de door de directie opgestelde actualisatie van de grondexploitatie (grex) medio 2023 is de ingeschatte horizon van de grondexploitatie verschoven van eind 2030 naar eind 2037 verband met de mogelijke langere doorlooptijd van de ontwikkeling van Klaver 7 (Horst aan de Maas). De eindwaarde van de grex op 31-12-2037 wordt nu geraamd op circa € 82 miljoen (was € 94 miljoen). Daarbij is nog geen ontwikkeling in Venray ingerekend.
Risico's	Om eventuele risico's voor Venray (5,4% van het uiteindelijke resultaat) in de toekomst te kunnen opvangen is ervoor gekozen om binnen het grondbedrijf van Venray een reserve te vormen die gevoed wordt uit het jaarlijks te verkrijgen dividend, tot een maximum van het berekende risico. Deze reserve kan voor Venray als buffer dienen voor het opvangen van mogelijke toekomstige risico's. Er loopt nog een aantal beroepsprocedures n.a.v. het weigeringsbesluit van 30 maart 2021. Uitkomst hiervan is nog onzeker. Een en ander heeft mogelijk ook financiële consequenties (verrekening gemaakte kosten van onderzoeken, gedane verwervingen, etc.). Een en ander wordt meegenomen in de businesscase.

Project Omgevingswet	
Bestuurlijke opdrachtgever	Daan Janssen
Projectfase	Realisatie
Startdatum project	01-01-2017
Looptijd project	Tot en met 2031
Beschrijving project	De implementatie van de Omgevingswet is een complex en langdurig proces dat doorloopt tot 31-12-2031. Het raakt nagenoeg alle (beleids)onderdelen in het fysieke domein, maar legt ook relaties met het maatschappelijk domein (o.a. gezondheid). In de praktijk betekent het verandering van regelgeving en instrumenten, een verdergaande digitalisering van informatie en processen, en verandering in rollen, taken en verantwoordelijkheden van initiatiefnemers, omwonenden en overheden (ambtelijke organisatie, B&W en raad, ketenpartners). In het procesplan (vastgesteld door de raad in 2017) is de Venrayse invoeringsstrategie: 'pragmatisch onderscheidend': ons beleid en onze plannen zitten goed in elkaar, met ruimte voor initiatief en waarborgen voor kwaliteit. Wij vernieuwen waar nodig, en behouden wat goed is. Veranderingen voeren we bij voorkeur 'stap voor stap' door met aandacht voor continuïteit voor inwoners en bedrijven.

Doel	<p>Het organiseren van de implementatie van de Omgevingswet, zodat organisatie en omgeving (inwoners en bedrijven) voldoende zijn toegerust om bij de inwerkingtreding anders te denken, werken en handelen conform de doelstellingen van de Omgevingswet.</p> <p>Op landelijk niveau zijn vier centrale doelen geformuleerd:</p> <ul style="list-style-type: none">• meer inzicht, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van het omgevingsrecht• een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving• het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte ;• het versnellen en verbeteren van besluitvorming .
-------------	---

<p>Voortgang en ontwikkelingen</p>	<p>In 2023 is een procesplan 2.0 vastgesteld, waarin wordt voorgesorteerd op het borgen van de verdere implementatie naar de lijnorganisatie. Dit loopt volgens een drietal sporen:</p> <p>1. Inhoud en instrumentarium</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omgevingsvisie: Laatste versie vastgesteld in de raad van 12 december 2023; integrale herziening gepland in 2025-2026. Uiterlijk op 1-1-2027 zijn we verplicht een digitale Omgevingsvisie vast te stellen. - Omgevingsplan: Opstellen van omgevingsplan Woongebieden is in 2023 gestart; later volgen deelgebieden Landelijk gebied, Werkgebieden en Centrum. Wettelijk moeten uiterlijk 31-12-2031 bestemmingsplannen en ruimtelijk relevante verordeningen omgezet zijn naar één Omgevingsplan. Van belang zijn het bepalen van structuur, keuzes bruidsschat, instructieregels van rijk en provincie en harmonisatie van regels. Kritische factor hierbij is beschikbare capaciteit. - Omgevingsvergunningen: Op dit moment wordt de hausse aan aanvragen van eind 2023 weggewerkt. Naar verwachting krijgen we in 2024 veel aanvragen BOPA's met korte proceduretijd (8wk) en inhoudelijke veranderingen bij toetsing. Naar verwachting moet de lijst bindend adviesrecht (en het delegatiebesluit) in 2024 worden geëvalueerd en waar nodig, bijgesteld. - Verordeningen: Meeste zijn aangepast (APV, leges, nadeelcompensatie, etc.). Erfgoedverordening wordt aangepast met vaststelling van beleid. Evaluatie geurverordening staat gepland voor 2024-2025. Tot 2032 worden de ruimtelijk relevante verordeningen gefaseerd overgezet naar het Omgevingsplan. - Toepasbare regels: In 2023 zijn is een eerste set van 5 toepasbare regels (toptaken) opgeleverd. In 2024 wordt, afhankelijk van voortgang omgevingsplan en dienstverleningsniveau, bezien of nog meer activiteiten kunnen worden omgezet. <p>2. Processen, monitoring en digitalisering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inrichting processen: De processen zijn zodanig aangepast dat werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Ook relevante mandaatregelingen zijn eind 2023 aangepast. Processen intaketafel en omgevingstafel zijn ingericht. - Aanpassingen in automatisering: Aansluiting op het DSO is gerealiseerd, hiervoor zijn in 2023 diverse ketentesten uitgevoerd. VTH-software (RXMission) is aangepast en wordt op dit moment nog doorontwikkeld. Inrichting plansoftware en regelsoftware zijn gereed. Ingebruikname volgt in 2024. - Managementinformatie: Er is gestart met het ontwikkelen van een managementdashboard met basisinformatie. Ook zijn we bezig met het inzicht en monitoring van de kostendekkendheid leges. <p>3. Cultuur en veranderopgave (anders werken)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie: Er is aangesloten bij landelijke campagne; daarnaast gerichte communicatie met stakeholders (bijv. Woontafel). Teksten op de gemeentelijke website zijn aangepast. - Trainingen en opleidingen: In 2023 lag de nadruk op interne trainingen gericht op kennis. In 2024 ligt de nadruk op de gewenste andere werkwijze en de vaardigheden die daarbij horen. Per 1 januari 2024 is een interne 'helpdesk' ingericht. - Participatie/omgevingsdialoog: De omgevingsdialoog krijgt ook een plek in de brede visie op participatie van gemeente Venray die momenteel in de maak is. Besluitvorming daarover is voorzien eind 2024. - Functies en Formatie: In 2024 wordt, op basis van opgedane ervaringen, de inventarisatie van benodigde wijzigingen in functies en formatie geactualiseerd. Dit om aansluiting te houden bij datgene wat voor de Ow noodzakelijk is.
---	---

Financiën (en eventuele ontwikkelingen)	<p>Tot op heden zijn door het rijk geen extra structurele middelen voor uitvoering van de Omgevingswet beschikbaar gesteld. Er zijn wel incidentele middelen voor de implementatie door het rijk toegekend/toegezegd tot en met 2026. Om de wet goed te kunnen uitvoeren is op een aantal onderdelen capaciteit (deels structureel) uitgebreid. Verder zijn de kosten voor het omgevingsplan (deelgebieden Woongebieden, Landelijk gebied en Werkgebieden) gereserveerd binnen de beschikbare implementatiemiddelen. Vanaf 2027 zullen we moeten bezien welke capaciteit we in de toekomst nodig hebben. Hierbij moeten ook de mogelijkheden van alternatieve inkomstenbronnen worden bezien (bijvoorbeeld leges). In de onderhandeling van de VNG met het nieuwe kabinet is structurele compensatie voor de uitvoering van de omgevingswet ook een thema vanuit het standpunt: 'nieuwe taken, nieuwe knaken'.</p>
Risico's	<p>De einddatum /overgangstermijn voor het omgevingsplan is vastgelegd op 31-12-2031. Dit lijkt lang, maar gezien de complexe opgave en de huidige krapte op de arbeidsmarkt, is de vraag of deze termijn haalbaar is. Daarnaast is het nog steeds onzeker hoeveel capaciteitsinzet de uitvoering van de omgevingswet in werkelijkheid gaat vragen (denk aan pieken in de aanvragen in samenhang met de verschillende procedures, onzekerheid over de werking van het DSO, tijdsinzet participatie, aantal bezwaren/zienswijzen, etc.).</p>

Project GlaswebVenray	
Bestuurlijke opdrachtgever	Erik van Daal
Projectfase	Realisatie
Startdatum project	01-01-2012
Looptijd project	Nog niet bekend
Beschrijving project	Financiële garantstelling voor de geldleningen t.b.v. realisatie en aanleg van een 100% dekkend glasvezelnetwerk conform een raadsbrede motie d.d. 8 november 2011 door GlaswebVenray.
Doel	Risico op garantstelling minimaliseren.
Voortgang en ontwikkelingen	GlaswebVenray heeft de mogelijkheid onderzocht om, na afronding van fase 1 (glasvezelnetwerk in de dorpen en buitengebied), over te gaan op fase 2 en daarmee ook de kern Venray van glasvezel te voorzien. Dat bleek niet haalbaar te zijn. Vorig jaar is GlaswebVenray met KPN tot samenwerkingsafspraken gekomen voor de aanleg van het netwerk in Venray. Daarin zijn ook afspraken gemaakt over bv vergoeding van voorinvesteringen en over toetreding tot glasvezelnetwerk fase 1, waardoor KPN klanten kan bewegen over te stappen naar Glasweb. Periodiek worden de gemaakte afspraken, en daarmee de risico's, gemonitord. Momenteel zien we een groeiend bestand van klanten bij Glasweb. Hierdoor wordt het bedrag van de garantstelling ook kleiner.
Financiën (en eventuele ontwikkelingen)	De garantstellingen voor beide leningen zijn verwerkt in de risicoparagraaf en meegenomen in het weerstandsvermogen. De inkomsten uit de safe harbour-premie zijn opgenomen in de gemeentebegroting en zijn voorzichtigheidshalve toegevoegd aan een daarvoor in het leven geroepen bestemmingsreserve om een toekomstig risico zoveel mogelijk af te dekken. Tijdens halfjaarlijkse controles worden door de directeur de halfjaarlijkse geconsolideerde cijfers + prognoses van de coöperatie toegelicht. Dan komen ook de eventuele (extra) risico's die van belang zijn voor de garantstelling aan de orde. Ook van de zijde van de BNG vindt kredietbeoordeling plaats. In gezamenlijkheid en afstemming worden de financiële ontwikkelingen voor GWV door gemeente en BNG gevolgd. Met de aanleg van een glasvezelnetwerk door KPN in de wijken van Venray blijft een verdere uitrol van het netwerk door GWV achterwege. De financiële consequenties hiervan, in relatie tot de afspraken die hierover door GWV met KPN zijn gemaakt, worden nauwlettend gevolgd.
Risico's	Financiële risico's: door achterblijvende groei van het klantenbestand kan de business case in het gedrang komen. Hierdoor zouden dan de liquide middelen ontbreken om af te lossen. Momenteel is dat risico onder controle.

Project Venray Vergroent (duurzaamheid)	
Bestuurlijke opdrachtgever	Erik van Daal
Projectfase	Realisatie
Startdatum project	17-09-2019
Looptijd project	Nog niet bekend
Beschrijving project	<p>Zowel internationaal (Klimaatakkoord van Parijs), als nationaal (klimaatakkoord), maar zeker ook provinciaal, regionaal en lokaal, is er het besef dat duurzaamheid een van de grote opgaven is voor de komende decennia. Een opgave die (lokale) overheden, partners / organisaties en inwoners raakt. Als we het hier hebben over duurzaamheid, bedoelen we: energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Het is duidelijk dat het opgave veel beleidsterreinen raakt en dat het van zowel de interne organisatie als onze inwoners en partners veel gaat vragen. Via het proces Venray Vergroent hebben we structuur aangebracht waarmee we overzicht en samenhang aanbrengen. Maar ook bewaken we hiermee een juiste fasering en prioritering en een effectieve en efficiënte inzet van middelen. Venray Vergroent is een van de omgevingsprogramma's. De relatie met de andere omgevingsprogramma's Wonen, Landelijk Gebied en Economie is daarmee snel gelegd. De verschillende omgevingsprogramma's kunnen elkaar onder de koepel van de omgevingsvisie helpen en versterken als het gaat om het bereiken van de verschillende doelen. Maar ook met diverse andere beleidsterreinen, zowel binnen het meer ruimtelijk-fysieke domein als wanneer het gaat om het sociaal domein, wordt de samenwerking sterker. Denk bijvoorbeeld aan thema's als gezondheid, tegengaan energiearmoede of projecten in het kader van Steenbreek. Daarmee wordt duurzaamheid/Venray Vergroent steeds meer van ons allemaal.</p>
Doel	<p>Het uiteindelijke doel van dit proces is een duurzame Venrayse samenleving, door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 55% CO₂ reductie in 2030 en 95% CO₂ reductie in 2050 (ten opzichte van 1990); • 45% van onze energiebehoefte lokaal hernieuwbaar opwekken; • Energiezekerheid door toekomstrobuust energiesysteem & sociale duurzaamheid; • Klimaatbestendig in 2045; • Circulaire werkwijze vanzelfsprekend in 2035.

<p>Voortgang en ontwikkelingen</p>	<p>De energiestrategie 2030 is vastgesteld. CKODE is geüpdatet en maakt hier onderdeel van uit. Er wordt gewerkt aan het uitvoeringsprogramma waarbinnen taken worden bepaald om uitvoering te geven aan de 23 speerpunten van de strategie. De speerpunten zijn op het gebied van energiebesparing en het toewerken naar het nieuwe energiesysteem. Daarbinnen richten we ons op; een energiemix met name op elektriciteit; een decentraal systeem waarbinnen we energie hernieuwbaar opwekken; en slimme en sterke netwerken. Externe ontwikkelingen bv. de voorkeursvolgorde zon op land en de Delta Rhine Corridor vragen om een adaptieve en wendbare aanpak om op koers te kunnen blijven. Er is regionaal samengewerkt rondom grote ontwikkelingen als deze binnen de RES NML. Voor de opwek van energie op land is een Gebiedsatelier gestart voor de omgeving van de Steegse Peelweg. Hierbij onderzoeken we of de energieopgave een motor kan zijn voor een gebiedsontwikkeling waarbij andere doelen (het Limburgs Programma Landelijk Gebied) gerealiseerd kunnen worden. Opwekprojecten zijn in de regio aangedragen aan de Provincie ten behoeve van het pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat). Het zonnepark (Blakterweg) levert hernieuwbare stroom. Er is een data röntgenfoto opgesteld die inzicht geeft in het energieverbruik op de bedrijventerreinen. Ook is een start gemaakt met het opzetten van een energy hub op Smakterheide. Verder vindt er kennisuitwisseling plaats rondom energieopslag en conversie en de (ruimtelijke) implicaties hiervan. Er wordt voorgesorteerd op een grotere gemeentelijke rol vanuit de warmtetransitie onder de nieuwe verwachte wet. De vrijwillige energiecoaches hebben huisbezoeken afgelegd en zijn beschikbaar. Voor het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie wordt het komende jaar ca 10 ha bos gerealiseerd, 6 schoolpleinen groenblauw ingericht, deelname aan het NK tegelwippen, straten ontstenen en vergroenen en we voeren maatregelen uit voor herstel van leefgebied voor de Bruine Eikenpage. De subsidieregeling Klimaatadaptatie is herzien en de eerste aanvragen zijn gehonoreerd. Soortenbescherming zorgt voor een beprekende rol bij het isolatieprogramma. De regels maken het vrijwel onmogelijk huizen te isoleren omdat spouwmuren/daken verblijfplaatsen kunnen zijn van beschermde soorten. Het doden, verstoren, verjaren of het aantasten van de verblijfplaatsen van deze soorten is in strijd met de wet. De oplossing wordt gezien in het opstellen van Soorten management Plannen. Daar is budget voor vanuit het Rijk, maar er zijn geen adviesbureaus die hier invulling aan kunnen geven. Het uitvoeringsprogramma van circulaire economie is geëvalueerd en wordt vernieuwd. Het oude programma had een diffuse uitwerking hierdoor was de focus niet duidelijk. Binnen de eigen organisatie was er vraag naar beleidsinstrumenten om de circulaire economie beter te implementeren. Hoe deze ontwikkeld worden en een verduidelijkte focus, worden in het nieuwe programma uitgewerkt. Daarbij is gekeken hoe dit onderwerp raakt aan de andere omgevingsprogramma's.</p> <p>Projecten die al liepen (dashboard duurzaam GWW en pilot met madaster) worden uitgevoerd. Deze projecten worden ook opgenomen in de Datastrategie. Inkoopbeleid en gesprekken met andere takken in de eigen organisatie worden continue gevoerd. Ontwikkelingen rondom het gebruik van biobased materialen en de eiwit-transitie worden gevolgd.</p>
<p>Financiën (en eventuele ontwikkelingen)</p>	<p>Er geen problemen of risico's voorzien.</p>

Risico's	<p>Er zijn diverse nieuwe klimaatwetgeving en nieuwe regelingen aangekondigd, welke sturing gaan geven aan het beleid en de uitvoering. Alle transities zijn nu in de fase van versnelling. Er ontstaat 'paniek' omdat de transitie te langzaam gaat om klimaatdoelen te halen. Daarentegen stijgt ook de weerstand voor verandering bij veel inwoners. Ook lopen we tegen technische uitdagingen aan zoals o.a. de netcongestie, isolerende maatregelen die nu niet kunnen worden uitgevoerd vanwege beschermde dieren en de ruimtelijke puzzel. Daarnaast is het ook moeilijk om de inwoners te bereiken en/of om de juiste kanalen te vinden. De uitdaging van de goede inwonerscommunicatie. Wat veel mensen niet beseffen is dat niet alles meer kan en het kan niet blijven zoals het was. De garantie van voldoende grondstoffen en voorzieningen (gas, schoon water, printplaten) is er niet meer. Ook de fysieke en sociale veiligheid is niet meer gegarandeerd (denk aan overstromingen, hitte, hagel, onvrede tussen burens over verduurzaming). Het grootste deel van de opgave zal door de samenleving gerealiseerd moeten worden. Door het goede voorbeeld te geven kunnen we dit aanjagen en waar nodig en mogelijk kunnen we faciliteren, maar aan de andere kant kent onze rol ook grenzen.</p>
-----------------	---

Project Maasgaard	
Bestuurlijke opdrachtgever	Daan Janssen
Projectfase	Realisatie
Startdatum project	29-10-2013
Looptijd project	T/m 2023
Beschrijving project	Een uitvoeringsprogramma met een groot aantal projecten, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van het buitengebied, het ontwikkelen van een robuuste groen blauwe structuur (natuur en water) en ruimte voor recreatie. Om dit te bereiken werken provincie Limburg, Waterschap Limburg en de gemeenten Horst aan de Maas en Venray samen. Deze samenwerking is gericht op het afstemmen van ambities en prioritering van projecten, het gezamenlijk inzetten van geld en het uitvoeren van de projecten.
Doel	Landschappelijke kwaliteitsverbeteringen in buitengebied van H a/d M en Venray.
Voortgang en ontwikkelingen	Uitlooptijd in 2024.
Financiën (en eventuele ontwikkelingen)	Afronden van de laatste projecten inclusief financieringen. Na 2024 moet Maasgaard volledig zijn afgerond.
Risico's	Risico's zijn niet bekend.

Project Omgevingsprogramma landelijk gebied	
Bestuurlijke opdrachtgever	Daan Janssen
Projectfase	Realisatie
Startdatum project	30-03-2021
Looptijd project	T/m 2026
Beschrijving project	<p>We willen ons mooie buitengebied koesteren, er goed voor zorgen en het goed achterlaten voor volgende generaties. Tegelijkertijd hebben we te maken met grote opgaven en steeds weer nieuwe plannen en initiatieven die ruimte vragen in ons buitengebied. Plannen voor zonneweides, windenergie, recreatie, boeren die willen uitbreiden, innoveren of juist willen stoppen en een andere onderneming willen opzetten. Er zijn zoveel plannen, maar de ruimte is schaars. Hoe zorgen we er nu voor dat we de goede keuzes maken? Vaak zijn economische motieven leidend geweest bij het maken van keuzes. Maar we zitten op een kantelpunt. Want, we willen ook dat de natuur zich kan ontwikkelen, dat er voldoende aandacht is voor flora en fauna, voor biodiversiteit, voor een gezonde bodem, schone lucht en schoon water. Zodat ons buitengebied over 30 jaar nog steeds een groene, gezonde omgeving is waar ruimte is om te wonen, ondernemen en recreëren. We zullen dus op een andere manier naar alle initiatieven moeten kijken. Alle belangen goed wegen en samen de juiste keuzes maken die passen bij het buitengebied van onze toekomst.</p>
Doel	In het omgevingsprogramma wordt aangegeven hoe we de doelen en ambities uit de omgevingsvisie voor het landelijk gebied willen gaan halen. Hierin staat de koers, de projecten, de manier van werken en de programmafinanciering (bestaand geld) opgenomen.
Voortgang en ontwikkelingen	<p>In het omgevingsprogramma Landelijk Gebied staat hoe de gemeente de gestelde doelen en ambities in de omgevingsvisie voor het landelijk gebied wil halen. In 2021 heeft de raad de koers vastgesteld, zijn de ambities (een gezond Venray heeft de toekomst, groen wonen voor iedereen en Natuurlijk Venray) en vertrekpunten voor het landelijk gebied aangegeven. Verder zijn hierin de eerste stappen in de uitvoering vastgelegd, waarbij de gemeentelijke omgevingsvisie de stip op de horizon vormt. De nationale overheid heeft begin 2022 aangegeven meer regie in het ruimtelijk spoor te nemen vanwege de grote opgave waar Nederland voor staat (zoals de stikstofproblematiek, de woningbouwopgave, de afname van de biodiversiteit, klimaatverandering, landbouwtransitie, zoetwaterbeschikbaarheid, natuuropgave etc.). Via diverse programma's wil het rijk samen met de provincie sturing geven aan nationale opgaven zoals Nationaal Programma Landelijk Gebied (natuur-, water en klimaatopgaven), Limburgs Programma Landelijk Gebied en het Limburgs ruimtelijk voorstel (samenhang alle ruimtelijke opgaven). Uiteindelijk zullen keuzes landen in de nationale omgevingsvisie, de nieuwe nota ruimte, de provinciale omgevingsvisie en provinciale verordeningen. De hierin gemaakte keuzen zullen vervolgens ook doorvertaald moeten worden in de gemeentelijke omgevingsvisies. Tegelijkertijd gebeurt er nu regionaal en lokaal al veel. Denk daarbij aan de ontwikkelingen in Novex gebied de Peel, de stikstofaanpak van het rijk (zoals o.a. de beëindigingsregeling veehouderijlocaties) maar ook individuele ondernemers die hun bedrijfsvoering aanpassen of gebiedsgewijs opgaven willen aanpakken. Tegelijkertijd merken we dat het rijk en provincie het lastig vinden om moeilijke keuzen te maken en dit voor zich uit schuiven. Het vooruitschuiven van deze keuzen</p>

heeft ook gevolgen op lokaal niveau zoals bijvoorbeeld de onduidelijkheid over de mogelijkheden (toekomstperspectief) van de landbouw of de doorvoering van bodem en water sturend-principe, of beschikbare stikstofruimte voor nieuwe ontwikkelingen etc.

Het nieuwe omgevingsprogramma Landelijk Gebied wordt een dynamische programma, waar de manier van samenwerken is opgenomen, de samenhang geborgd wordt, de uitvoering wordt beschreven en de programmafinanciering is opgenomen. We zijn als gemeente ook bezig met het uitvoeren van sectorale opgaven (bijvoorbeeld het uitvoeren beëindigingsregeling en individuele initiatieven), zijn we gebiedsgewijs aan de slag (zowel in uitvoering als in beleid, maar ook lokaal meten van luchtkwaliteit), maken we beleidskeuzes (zoals bijvoorbeeld in de actualisatie van het geurbeleid), werken we samen in de regio en gaan we in gesprek met onze inwoners.

Stand van zaken met betrekking tot de koers en overkoepelende vertrekpunten:

Een goede balans:

Een goede balans is een thema wat in veel opgaven terugkomt, zowel in de uitvoering maar ook in de projecten waar we mee bezig zijn. Het landelijk gebied is in transitie. Dit betekent dat de opgaven in het landelijk gebied vragen om fundamentele veranderingen, waarbij de verandering niet op korte termijn geregeld is, maar stapsgewijs plaatsvindt. Dit betekent dat "goede balans" ook in ontwikkeling is en dynamisch is.

Verbinding leggen;

In transities is het belangrijk om samen stappen te zetten, samen met inwoners, ondernemers, stakeholders, regio maar ook intern in de eigen gemeentelijke organisaties. Binnen het omgevingsprogramma wordt op diverse lagen samengewerkt denk daarbij aan het inloopcafé, de digitale nieuwsbrief, de participatiegesprekken, de aanpak van de beëindigingsregelingen veehouderrijlocaties, de samenwerking binnen het landelijk gebied met Horst aan de Maas en Peel en Maas, maar ook in gebiedsplan de Peel (Limburgs Programma Landelijk gebied) en Novex gebied de Peel.

De basis op orde:

Ook het thema 'de basis op orde' is een continu proces. De basis op orde gaat over de beleidscyclus (beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, uitvoering en terugkoppeling) maar ook over de manier van werken. Niet alles kan en kan ook niet tegelijk. Ook hier worden stappen in gemaakt. In 2025 zal de het geurbeleid geactualiseerd worden, en begonnen worden met de actualisatie van het ruimtelijk beleid.

Gebiedsgericht werken:

Gebiedsgericht werken is te verdelen in twee onderdelen namelijk het beleid gebiedsgericht inrichten en het aanpakken van opgaven in een gebied. Het Ruimtelijk kwaliteitskader, de actualisatie van het gemeentelijk geurbeleid zijn voorbeelden van het eerste onderdeel. Gebiedsgericht aanpak is de aanpak in Novex gebied de Peel, maar kan ook in een klein gebied landen zoals bijvoorbeeld in beekdalen of in overgangsgebieden rondom N2000-gebieden.

Stand van zaken van de projecten:

Ruimtelijke kwaliteitskader (RKK): vastgesteld in 2023 – actualisatie RKK gestart in 2024

Nadere duiding en definiëring gezond en veilig Venray: 1ste fase voorjaar 2024 naar gemeenteraad en oplevering plan van aanpak 2024.

Datamonitoring: inzet een gelijke aanpak voor datamonitoring in Venray, planning is opleveren eerste dashboard voor landelijk

	<p>gebied in 2024</p> <p>Gebiedsgerichte aanpak (als methode van werken): start 2024/2025 (pilots al in 2022 opgestart)</p> <p>Actualisatie ruimtelijk beleid: start eind 2024</p> <p>Evaluatie en actualisatie gemeentelijk geurbeleid: 2024-2025</p> <p>Beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV en LBV+): 2023 – 2030</p> <p>Grenzeloos meten 1ste fase: afronding 2024</p> <p>Verbinding leggen andere omgevingsprogramma's: vanaf 2023</p> <p>Actualisatie omgevingsprogramma Landelijk gebied: opgestart in 2024</p> <p>In gesprek met inwoners, ondernemers, stakeholders via het inloopcafé: gestart in 2022</p> <p>Gebiedsplan de Peel onder Limbugsprogramma Landelijk Gebied: betrokken vanaf 2023</p> <p>Novex gebied de Peel: Ontwikkelperspectief 2050 als basis voor gesprek met het gebied opgestart in 2024, werken aan een regionale investerings- en uitvoeringsagenda in 2024</p> <p>Actualisatie luchtkwaliteitskaarten: afgerond in 2023</p> <p>Gebiedsgerichte aanpak (GGA) gedeelde Peel: betrokken vanaf 2023</p> <p>GGA de Bult: partner in de aanpak</p> <p>De hydrologische systeemanalyse van de Peel: betrokken vanaf 2023</p>
Financiën (en eventuele ontwikkelingen)	Het programma wordt uitgevoerd met bestaand geld (programmaged).
Risico's	Transities duren lang en vragen om lef voor het nemen van fundamentele veranderingen. Lef voor overheden maar ook voor ondernemers en inwoners. Dit betekent ook dat het een dynamisch proces is en er kleine stapjes en soms grote stappen gezet worden. Tegelijkertijd zullen er ook keuzes gemaakt worden die later weer bijgestuurd moeten worden. Doordat korte termijn en lange termijn doelen kunnen verschillen of doordat het maken van keuzes vooruitgeschoven wordt komen transitie tot stilstand of vertraging. Dit kan nadelig zijn voor het halen van de gemeentelijke ambities uit de omgevingsvisie.

Bijlagen

Bijlage 1. Totaaloverzicht MUIP-aanvragen

Programma 1 Leven

Leven	Omschrijving	Noodzakelijk	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1	/ Nodig		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Omgeving	De Wijnberg	Noodzakelijk								185.940
Omgeving	Netcongestie Nieuwbouw Focus Spectrum	Noodzakelijk						10.260	10.172	10.085
Omgeving	Noodlokalen De Kruudwis	Noodzakelijk					86.104			
Omgeving	Noodlokalen Focus-Spectrum	Noodzakelijk					30.462			
Omgeving	Subsidie accommodaties (accommodatiefonds)	Noodzakelijk					850.000	350.000		
Omgeving	Vaststelling van visie Bibliotheekwerk: tijdelijke projecten handhaven	Nodig					86.821			
Omgeving (projecten)	Bruikleenvoorziening Wmo ip2028	Noodzakelijk				450.000				
Vangnet (projecten)	Coninxhof	Noodzakelijk				11.230.692				
Vangnet (projecten)	De Wijnberg	Noodzakelijk			4.893.158					
Vangnet (projecten)	Kruudwis	Noodzakelijk				6.927.456				
Vangnet (projecten)	Netcongestie Nieuwbouw Focus Spectrum	Noodzakelijk	270.000							
Totalen			270.000		4.893.158	18.608.148	1.053.387	360.260	10.172	196.025

Leven	Naam	Omschrijving
Omgeving	De Wijnberg	IHP 2025-2039.
Omgeving	Netcongestie Nieuwbouw Focus Spectrum	Zoals gesteld in het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP) is de ambitie uitgesproken om Energie Neutrale Gebouwen (ENG) te realiseren. In de uitwerking van het ontwerp is hier rekening mee gehouden en zullen er bijvoorbeeld zonnepanelen op het dak worden geplaatst. Helaas hebben ook scholen met de problematiek van de huidige netcongestie te maken. Er dienen aanvullende maatregelen te worden genomen zoals plaatsing van een accupakket om het pand ook in gebruik te kunnen nemen.
Omgeving	Noodlokalen De Kruudwis	Op dit moment staan er noodlokalen bij basisschool De Kruudwis omdat deze school in het huidige gebouw te weinig ruimte hebben. In het IHP wordt gesproken over (ver)nieuwbouw van de Kruudwis. Deze plannen zijn nog niet concreet uitgewerkt. De gemeente moet de school blijven faciliteren in voldoende en adequate huisvesting. Dit betekent dat de huidige noodlokalen van De Kruudwis ook in 2025 bekostigd moeten worden. Op basis van het IHP is nu de inschatting niet voor 2026/2027.

Omgeving	Noodlokalen Focus-Spectrum	Op dit moment staan er noodlokalen bij de scholen Focus en Spectrum omdat deze scholen in het huidige gebouw te weinig ruimte hebben. Er wordt hard gewerkt om de nieuwbouw van speciaal (basis) onderwijs Focus-Spectrum te realiseren. Totdat de nieuwe huisvesting gereed is, zal de gemeente deze school moeten faciliteren in voldoende en adequate huisvesting. Dit betekent dat de huidige noodlokalen van Focus-Spectrum ook in 2025 bekostigd moeten worden.
Omgeving	Subsidie accommodaties (accommodatiefonds)	Er is een nieuw accommodatiebeleid vastgesteld. Bij de invoering daarvan is geconstateerd dat op onderdelen een achterstand is in het onderhoud en waarvoor verenigingen niet volledig kunnen worden aangesproken. Dit geldt voor de renovatie van de hockeyvelden, de atletiekaccommodatie, het gebouw van de Peelspeurders en het kunstgrasveld in Wanssum. Ook is een subsidieregeling accommodaties noodzakelijk (juridisch kader) om een bijdrage te kunnen verlenen in de renovatie op het moment dat de accommodatie niet in eigendom is van de gemeente. Een subsidieregeling dient gekoppeld te worden aan een subsidieplafond. Het accommodatiefonds zou hiervoor kunnen dienen, echter er moeten wel voldoende middelen beschikbaar zijn om de komende 2 jaar deze achterstand te kunnen wegwerken.
Omgeving	Vaststelling van visie Bibliotheekwerk: tijdelijke projecten handhaven	In 2026 zal naar verwachting de nieuwe bibliotheekwet worden ingevoerd. Deze wet zal op een aantal onderdelen wezenlijk veranderen, waardoor wij hebben besloten om de herijking van de bibliotheekvisie uit te stellen. Ook verwachten wij dat in 2025 duidelijkheid wordt gegeven over de financiering van het bibliotheekwerk. Het is goed dat een aantal projecten die nu met scholen en andere partijen zijn opgepakt, ook in 2025 op tijdelijke basis kunnen worden voortgezet. Voor de begroting 2026 zal uw raad bij het vaststellen van het nieuwe bibliotheekbeleid een besluit nemen over de structurele financiering van het bibliotheekwerk.
Omgeving (projecten)	Bruikleenvoorziening Wmo ip2028	De gemeente is via de Wet maatschappelijke ondersteuning er verantwoordelijk voor dat mensen zich in huis en daarbuiten goed kunnen verplaatsen. Met als doel om langer thuis wonen en participeren in de samenleving mogelijk te maken. Een hulpmiddel kan hiervoor soms noodzakelijk zijn.
Vangnet (projecten)	Coninxhof	IHP 2025-2039.
Vangnet (projecten)	De Wijnberg	IHP 2025-2039.
Vangnet (projecten)	Kruudwis	IHP 2025-2039.
Vangnet (projecten)	Netcongestie Nieuwbouw Focus Spectrum	Zoals gesteld in het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP) is de ambitie uitgesproken om Energie Neutrale Gebouwen (ENG) te realiseren. In de uitwerking van het ontwerp is hier rekening mee gehouden en zullen er bijvoorbeeld zonnepanelen op het dak worden geplaatst. Helaas hebben ook scholen met de problematiek van de huidige netcongestie te maken. Er dienen aanvullende maatregelen te worden genomen zoals plaatsing van een accupakket om het pand ook in gebruik te kunnen nemen.

Programma 2 Wonen

Wonen	Omschrijving	Noodzakelijk	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		/ Nodig	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Woningbouw	Integraal beleid Internationale werknemers 2024-2030	Noodzakelijk					52.000	27.000	27.000	
Woonomgeving	Uitvoering nieuw beleid niet benutte vergunningen (zowel bouwen als milieu)	Noodzakelijk					100.000			
Woonomgeving (projecten)	Speelvoorzieningen 2027 en 2028	Nodig			319.000	325.000				
Totalen					319.000	325.000	152.000	27.000	27.000	

Wonen	Naam	Omschrijving
Woningbouw	Integraal beleid Internationale werknemers 2024-2030	Op 12 december 2023 werd het beleid Internationale werknemers door de Raad vastgesteld inclusief een uitvoeringsagenda. In het Samenwerkingsakkoord 2022-2026 heeft de Raad het College gevraagd om met spoed een beleidslijn voor grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten uit te werken inclusief (toe)zicht op huisvesting, registratie en kwaliteit van verblijf. Nu het voorstel is aangenomen is er afgesproken om voor 2025 t/m 2027 per jaar te bekijken of de inzet van extra capaciteit relevant blijft. Deze aanvraag voor extra formatie is bestemd voor registratie en inzicht (inschrijvingen / locaties) en voor accountmanagement. Dit beleid komt voort uit het collegeprogramma Samen maken we Venray 2022-2026 n.a.v. de oproep van de Raad in het Samenwerkingsakkoord 2022-2026.
Woonomgeving	Uitvoering nieuw beleid niet benutte vergunningen (zowel bouwen als milieu)	Het opstellen van beleid op het intrekken van niet-benutte vergunningen (milieu en bouwen) is opgenomen in het collegeprogramma. Het daadwerkelijk uitvoeren van dit beleid vraagt extra inzet, naast de intrekkingen die nu al plaats vinden in het kader van diverse stoppersregelingen. Om ontwikkelingen in het landelijk gebied niet te frustreren zullen in eerste instantie die niet benutte milieuvergunningen worden opgepakt.
Woonomgeving (projecten)	Speelvoorzieningen 2027 en 2028	Het betreft het vervangen van speeltoestellen volgens het onderhouds- en vervangingsschema zoals opgenomen in het in 2017 vastgestelde speelruimteplan. Vanuit het speelruimteplan wordt gekeken naar op te heffen locaties, nieuwe locaties en verbetering van valondergronden. Daaruit is het benodigd jaarlijks budget berekend. De vervangingen zijn onuitstelbaar en onontkoombaar. De afschrijvingslasten komen vanaf 2029 terug in de begroting. In de praktijk zien we dat de speelvoorzieningen gemiddeld 15 jaar mee gaan. Daarom wordt ook de afschrijvingstermijn aangepast naar 15 jaar in plaats van 10 jaar, deze aanpassing wordt ook doorgevoerd in het afschrijvingsbeleid en voor de reeds geplande, geaccordeerde investeringsbedragen tot en met 2026.

Programma 3 Werken

Werken	Omschrijving	Noodzakelijk	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		/ Nodig	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Economische ontwikkeling	Integraal beleid Internationale werknemers 2024-2030	Noodzakelijk					50.330	52.595	54.646	
Economische ontwikkeling	Omgevingsprogramma economie	Noodzakelijk					37.500	37.500	37.500	37.500
Economische ontwikkeling	Stimuleringsregeling centrumontwikkeling	Noodzakelijk					50.000	50.000	50.000	
Mobiliteit en infrastructuur	Gladheidssteunpunt	Noodzakelijk							111.300	55.753
Mobiliteit en infrastructuur	Verkeer en mobiliteit	Nodig					-18.428	-21.583	2.554	-446
Mobiliteit en infrastructuur (projecten)	Gladheidssteunpunt	Noodzakelijk	2.100.000							
Mobiliteit en infrastructuur (projecten)	Openbare verlichting 2027 en 2028	Noodzakelijk			427.000	435.000				
Mobiliteit en infrastructuur (projecten)	Verkeer en mobiliteit	Nodig	-185.018							
Totalen			1.914.982		427.000	435.000	119.402	118.512	256.000	92.807

Werken	Naam	Omschrijving
Economische ontwikkeling	Integraal beleid Internationale werknemers 2024-2030	Op 12 december 2023 werd het beleid Internationale werknemers door de Raad vastgesteld inclusief een uitvoeringsagenda. In het Samenwerkingsakkoord 2022-2026 heeft de Raad het College gevraagd om met spoed een beleidslijn voor grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten uit te werken inclusief (toe)zicht op huisvesting, registratie en kwaliteit van verblijf. Nu het voorstel is aangenomen is er afgesproken om voor 2025 t/m 2027 per jaar te bekijken of de inzet van extra capaciteit relevant blijft. Deze aanvraag voor extra formatie is bestemd voor registratie en inzicht (inschrijvingen / locaties) en voor accountmanagement. Dit beleid komt voort uit het collegeprogramma Samen maken we Venray 2022-2026 n.a.v. de oproep van de Raad in het Samenwerkingsakkoord 2022-2026.
Economische ontwikkeling	Omgevingsprogramma economie	Het Omgevingsprogramma Economie is een uitwerking van de Omgevingsvisie Venray. In de Omgevingsvisie laten we zien waar de Gemeente Venray voor staat en waar we als gemeente naar toe willen in de toekomst. De Omgevingsvisie vormt de ruimtelijke vertaling van de strategische visie: de Toekomstvisie 2030 'Venray loopt voorop'. In de Omgevingsvisie zijn vier hoofdambities benoemd voor de lange termijn. De ambitie "Venray bruist, bloeit en boeit" wordt in het Omgevingsprogramma Economie verder uitgewerkt in concrete doelen en activiteiten voor de periode 2025-2028. Het Omgevingsprogramma Economie wordt in 2024 opgesteld. Doel voor de periode 2025-2028 is het in uitvoering brengen van de in 2024 bepaalde speerpunten en concrete acties om hiermee het vestigingsklimaat van Venray voor ondernemers, (onderwijs- en zorg)instellingen en inwoners te optimaliseren. Venray promotie is hier integraal onderdeel van.
Economische ontwikkeling	Stimuleringsregeling centrumontwikkeling	De raad heeft in 2018 de stimuleringsregeling Centrumvisie vastgesteld en in 2021 verlengd, telkens voor de duur van 3 jaar. Per 31-12-2023 is de regeling beëindigd. Inmiddels heeft een evaluatie plaatsgevonden en momenteel wordt gewerkt aan een voorstel voor verlenging en aanpassing van deze regeling. Hiermee wordt het weer mogelijk om subsidies te verlenen voor de verplaatsing/nieuwvestiging van ondernemers in het centrumgebied en de transformatie van leegstaande panden naar een andere functie. Doel van de regeling is een compacter centrum met minder leegstand.
Mobiliteit en infrastructuur	Gladheidssteunpunt	Over ons steunpunt gladheidsbestrijding (loods met zout en strooiers) zijn ruim 10 jaar geleden afspraken gemaakt met onze aannemer onder de voorwaarde dat deze minstens tien jaar gebruikt zou worden heeft hij een zoutopslag en strooieropslag gebouwd. Met het verstrijken van de tijd is de locatie verouderd en zal er geïnvesteerd moeten worden om aan de huidige regelgeving te kunnen voldoen. Tevens is duidelijk dat de locatie niet voldoet aan de eisen van het bestemmingsplan. Een ander nadeel van de huidige locatie is dat strooiers en zout op het terrein van derden liggen. Als deze partij failliet gaat kan de curator het terrein op slot zetten waardoor wij in het uiterste geval niet meer bij de strooiers en het zout kunnen. Daarnaast heeft het huidige terrein een investering nodig om weer te kunnen voldoen aan de huidige eisen. Tenslotte is het op deze locatie lastig om op een andere manier strooiers te gaan vullen. In de MUIP aanvraag is de financiële vertaling van de ondergrond van de nieuwe locatie niet meegenomen, omdat de kavel een interne 'verkoop' betreft vanuit het Grondbedrijf. Dit komt tot uitdrukking in een lagere winstneming ten gunste van de risicoreserve Grondbedrijf. De financiële verwerking volgt via de reguliere bijstellingen van het grondbedrijf in de P&C producten.
Mobiliteit en infrastructuur	Verkeer en mobiliteit	Eerder zijn er middelen aangevraagd voor diverse verkeersmaatregelen. Een aantal projecten zal niet of niet op korte termijn uitgevoerd worden of worden op een andere wijze bekostigd. Voorgesteld wordt de reeds geaccordeerde middelen nu in te zetten voor de in 2025 en 2026 geplande reconstructie van de Albionstraat. Vanuit verkeersveiligheid dienen er aanvullende maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld het aanleggen van verkeersplateau's, aanbrengen openbare verlichting en rode fietsstroken.

Mobiliteit en infrastructuur (projecten)	Gladheidssteunpunt	Over ons steunpunt gladheidsbestrijding (loods met zout en strooiers) zijn ruim 10 jaar geleden afspraken gemaakt met onze aannemer onder de voorwaarde dat deze minstens tien jaar gebruikt zou worden heeft hij een zoutopslag en strooieropslag gebouwd. Met het verstrijken van de tijd is de locatie verouderd en zal er geïnvesteerd moeten worden om aan de huidige regelgeving te kunnen voldoen. Tevens is duidelijk dat de locatie niet voldoet aan de eisen van het bestemmingsplan. Een ander nadeel van de huidige locatie is dat strooiers en zout op het terrein van derden liggen. Als deze partij failliet gaat kan de curator het terrein op slot zetten waardoor wij in het uiterste geval niet meer bij de strooiers en het zout kunnen. Daarnaast heeft het huidige terrein een investering nodig om weer te kunnen voldoen aan de huidige eisen. Tenslotte is het op deze locatie lastig om op een andere manier strooiers te gaan vullen. In de MUIP aanvraag is de financiële vertaling van de ondergrond van de nieuwe locatie niet meegenomen, omdat de kavel een interne 'verkoop' betreft vanuit het Grondbedrijf. Dit komt tot uitdrukking in een lagere winstneming ten gunste van de risicoreserve Grondbedrijf. De financiële verwerking volgt via de reguliere bijstellingen van het grondbedrijf in de P&C producten.
Mobiliteit en infrastructuur (projecten)	Openbare verlichting 2027 en 2028	Door deze investeringen kunnen de doelen van het SER energie akkoord gehaald worden. 50% in 2030 t.o.v. 2013 40% Toepassing van energie-efficiënte verlichting 40% Toepassing van slim schakelen / energimanagement Huidige beleidsplan is vastgesteld tot en met 2026, deze vervangingsinvesteringen zijn vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan 2027 - 2031. De afschrijvingslasten komen terug vanaf 2029 in de begroting.
Mobiliteit en infrastructuur (projecten)	Verkeer en mobiliteit	Eerder zijn er middelen aangevraagd voor diverse verkeersmaatregelen. Een aantal projecten zal niet of niet op korte termijn uitgevoerd worden of worden op een andere wijze bekostigd. Voorgesteld wordt de reeds geaccordeerde middelen nu in te zetten voor de in 2025 en 2026 geplande reconstructie van de Albionstraat. Vanuit verkeersveiligheid dienen er aanvullende maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld het aanleggen van verkeersplateau's, aanbrengen openbare verlichting en rode fietsstroken.

Programma 4 Besturen

Besturen	Omschrijving	Noodzakelijk	Investering				Exploitatielasten			
			2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1		/ Nodig								
Bestuur	Regiodeal 5e tranche	Noodzakelijk					194.000	194.000	194.000	194.000
Dienstverlening en bedrijfsvoering	De Wijnberg	Noodzakelijk								-63.611
Dienstverlening en bedrijfsvoering	Gladheidssteunpunt	Noodzakelijk							-27.300	-26.208
Dienstverlening en bedrijfsvoering	Integraal beleid Internationale werknemers 2024-2030	Noodzakelijk					226.097	50.630	52.604	54.656
Dienstverlening en bedrijfsvoering	Netcongestie Nieuwbouw Focus Spectrum	Noodzakelijk						-3.510	-3.422	-3.335
Dienstverlening en bedrijfsvoering	Vervanging contanten automaat	Noodzakelijk						3.300	3.300	3.300
Totalen							420.097	244.420	219.182	158.802

Besturen	Naam	Omschrijving
Bestuur	Regiodeal 5e tranche	Met de regio hebben we ingetekend voor de 5e tranche van de regiodeal. Met de regiodeals beoogt het Rijk de ontwikkeling van brede welvaart te stimuleren. Het rijk heeft onze propositie gehonoreerd voor een bedrag van € 10 miljoen. Dit betekent dat wij als regio inzetten op een co-financiering samen met de provincie van eveneens € 10 miljoen en een zo maximaal mogelijke co-financiering van maatschappelijke partners/bedrijfsleven. De regionale bijdrage van € 5 miljoen betekent een bijdrage van € 4,31 per inwoner voor een periode van 4 jaar. De venrayse bijdrage is dan circa € 194.000 per jaar. Voorgesteld wordt om deze te betalen uit de algemene reserve. De regiodeal richt zich op 4 thema's die alle vier rechtstreeks verbonden zijn met de visie van de regio Noord Limburg: 'De gezondste regio'. Deze thema's zijn: 1) Doorontwikkelen kennisecosysteem en duurzaam ondernemen; 2) Talent aantrekken, behouden en ontwikkelen; 3) Vitale gemeenschappen en positieve gezondheid; 4) Veiligheid. Op deze thema's zullen concrete projectvoorstellen worden geformuleerd die de komende vier jaar gerealiseerd zullen gaan worden.

Dienstverlening en bedrijfsvoering	Integraal beleid Internationale werknemers 2024-2030	Op 12 december 2023 werd het beleid Internationale werknemers door de Raad vastgesteld inclusief een uitvoeringsagenda. In het Samenwerkingsakkoord 2022-2026 heeft de Raad het College gevraagd om met spoed een beleidslijn voor grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten uit te werken inclusief (toe)zicht op huisvesting, registratie en kwaliteit van verblijf. Nu het voorstel is aangenomen is er afgesproken om voor 2025 t/m 2027 per jaar te bekijken of de inzet van extra capaciteit relevant blijft. Deze aanvraag voor extra formatie is bestemd voor registratie en inzicht (inschrijvingen / locaties) en voor accountmanagement. Dit beleid komt voort uit het collegeprogramma Samen maken we Venray 2022-2026 n.a.v. de oproep van de Raad in het Samenwerkingsakkoord 2022-2026.
Dienstverlening en bedrijfsvoering	Vervanging contanten automaat	De mogelijkheid om te betalen met contant geld blijft belangrijk. Vooral voor mensen uit kwetsbare groepen. Met name ouderen en mensen met een beperking gebruiken de mogelijkheid om met contant geld te betalen. Dit moet ook in de toekomst mogelijk blijven volgens de Rijksoverheid. Het is geen wettelijke verplichting maar een dringend advies, via een convenant met de 4 grote banken. De vervanging van het huidige contantgeld apparaat in de Publiekshal strookt ook met het collegeprogramma omdat het hierbij gaat om inclusiviteit. Iedereen moet mee kunnen blijven doen. Het omslagpunt dat we contant geld mogen weigeren is nog niet bereikt.

Totaaloverzicht per programma

Programma	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1									
CP01	Leven					1.053.387	360.260	10.172	196.025
CP02	Wonen					152.000	27.000	27.000	
CP03	Werken					119.402	118.512	256.000	92.807
CP04	Besturen					420.097	244.420	219.182	158.802
TCP01	Leven (projecten)	270.000		4.893.158	18.608.148				
TCP02	Wonen (projecten)			319.000	325.000				
TCP03	Werken (projecten)	1.914.982		427.000	435.000				
Totalen		2.184.982		5.639.158	19.368.148	1.744.886	750.192	512.354	447.634
CP05	Mutaties reserves					-194.000	-194.000	-194.000	-194.000
Totalen		2.184.982		5.639.158	19.368.148	1.550.886	556.192	318.354	253.634

Bijlage 2. Uitgangspunten meerjarenbegroting 2024-2028

Inleiding

Via de Kadernota worden de kaders opnieuw tegen het licht gehouden en indien nodig aangepast. De kaders hebben in hoofdlijnen betrekking op prijs- en loonontwikkelingen, belastingen, renteomslag en de kengetallen die van belang zijn voor de berekening van de algemene uitkering.

2.1 Prijsontwikkeling

In de kadernota worden de inflatiepercentages van prijzen gepresenteerd voor het nieuwe begrotingsjaar (2023) en de meerjarenbegroting (2024-2026).

Uitgangspunten bij deze kadernota:

Prijsstijging

Het is bestaand beleid dat voor de aanpassing van de budgetten wordt uitgegaan van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP).

In het CEP 2023 van vorig jaar was opgenomen dat de inflatie binnen de eurozone historisch gezien erg hoog was, maar dat de verwachting was dat deze in de komende jaren sterk zou dalen. Dit ondanks de hoge kerninflatie. In het CEP 2024 is het de verwachting dat de daling van de inflatie dit jaar doorzet. De inflatie neemt af door een verdere daling van de energieprijzen en een afname van de kerninflatie.

Voor alle inflatiecomponenten geldt echter dat de raming met veel onzekerheid omgeven is zoals mogelijk escalatie van de oorlog in Oekraïne, escalatie in het Midden-Oosten, nieuwe Geo-politieke ontwikkelingen en handelsconflicten.

Het is bestaand beleid dat Venray (daar waar dat van toepassing is) voor haar begroting uit gaat van de 'prijs materiële overheidsconsumptie' (imoc) uit het CEP. Ten opzichte van de huidige (meerjaren) begroting ziet het beeld er dan als volgt uit:

%	2024	2025	2026	2027	2028
Prijsstijging overheid					
- Centraal economisch Plan (CEP) februari 2024: imoc	2,9	2,2	2,2	2,2	2,2
- Begroting 2024 - 2027	3,9	1,6	1,6	1,6	1,6
Mutatie	-1,0	0,6	0,6	0,6	0,6

Wij stellen voor om vanaf het jaar 2025 uit te gaan van een prijsstijging van 2,2%.

2.2 Loon/CAO-ontwikkeling

In de kadernota worden de inflatiepercentages van prijzen en lonen gepresenteerd voor het nieuwe begrotingsjaar (2024) en de meerjarenbegroting (2025-2027).

Loonstijging

Per 1 januari 2024 is er een 4,75% en per 1 oktober 2024 1,25% CAO loonsverhoging. De CAO voor gemeenten loopt t/m 31 maart 2025. Voor bepaling van de loonsom werd in de afgelopen jaren de loonontwikkeling gevolgd, die gebaseerd is op de ramingen van het CPB.

De begroting 2024-2027 wordt volgens indexcijfers van het CPB begroot.

Diversen	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Loonvoet sector overheid	5,7	6,4	4,4	3,8	4,8	4,0
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	5,1	5,6	4,4	3,4	4,3	3,9
Prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc)	4,1	2,9	2,2	2,2	2,2	2,2
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	4,4	3,0	2,0	2,2	2,1	2,1
Werkgelegenheid sector overheid (% totaal)	14,7	14,8	14,6	14,7	14,7	14,7
Werkgelegenheid bedrijfstak zorg (% totaal)	13,2	13,5	13,6	13,8	14,0	14,3

2.3 Belastingscenario

De gemeentelijke heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente Venray. Onderstaand worden de uitgangspunten voor het belastingscenario 2025-2028 per belastingsoort weergegeven.

- **Landelijke ontwikkelingen:**

Uitbreiding belastinggebied

Sinds geruime tijd worden tussen het rijk en gemeenten gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssysteem waarbij verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel is. In het rapport 'Bepalen betekent betalen' uit 2015 van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) is aanbevolen om te komen tot een significante uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied. In het recente briefadvies van de ROB wordt aangegeven dat zolang er geen fundamentele keuzes zijn gemaakt over de rol van decentrale overheden, en taken, verantwoordelijkheden en financiën in disbalans zijn, er geen sprake kan zijn van uitbreiding van het decentraal belastinggebied. Anders dreigt volgens het advies een afwenteling van financiële problematiek naar de lokale belastingbetaler. Dit moet eerst opgelost worden. Dat alles laat onverlet dat de Raad van oordeel is dat een democratisch gekozen bestuur de mogelijkheid dient te hebben om belastingen te kunnen heffen om eigen autonome keuzes te kunnen bekostigen

Voorlopig geen oplossing voor toepassing lager ozb-tarief

Gemeenten maken op dit moment geen gebruik van de regeling om een lager ozb-tarief te gebruiken voor instellingen die het sociaal belang behartigen (artikel 220f lid 2 Gemeentewet). In de wet is niet beschreven welke instellingen dat precies zijn. Het is oorspronkelijk bedoeld voor instellingen als sportaccommodaties, dorpshuizen en lokale muziekverenigingen, maar in theorie kunnen dat ook ziekenhuizen en cafés zijn. Het is niet de bedoeling dat zij beroep op deze regeling doen.

De conclusie was dat een wetswijziging noodzakelijk is om dit goed te regelen. Opnieuw vond in 2021 een gesprek plaats tussen BZK, gemeenten en de VNG. Daaruit volgde dat gemeenten geen behoefte hebben aan aanvullende maatregelen. Ze zijn tevreden over instrumenten als subsidieverstrekking of ozb-vrijstelling om instellingen van sociaal belang tegemoet te komen.

In 2022 gaf de toenmalige minister van BZK opdracht tot een extern onderzoek. Uit het onderzoek blijkt dat geen van de onderzochte aanpassingen van/of alternatieven voor de regeling leidt tot een volledig bevredigende oplossing voor de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken. De minister van BZK laat weten in een brief aan de tweede kamer (22 december 2023) dat het onderwerp controversieel is verklaard, waardoor hij niet ingaat op de conclusies van het onderzoek. De Tweede Kamer is nu aan zet.

- **Uitgangspunten voor het belastingscenario 2025-2028 per belastingsoort:**

OZB

Gemeenten kunnen de OZB-tarieven zelf bepalen. Er worden door het Rijk geen maximale tarieven opgelegd. Voor de inkomstenraming OZB geldt als algemeen uitgangspunt een constante omvang van de opbrengst van de OZB en een jaarlijkse aanpassing van de OZB tarieven.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is vastgelegd dat als uitgangspunt voor de OZB maximaal jaarlijks de inflatiecorrectie wordt gekozen. In de huidige begroting is voor het jaar 2024 een inflatiepercentage van 3,9% van toepassing. Het voorstel is voor de begroting 2025 de uitgangspunten bij deze kadernota voor de prijsontwikkeling (bijlage 2.1) te volgen. Hierin wordt voorgesteld om voor het jaar 2025 uit te gaan van de basisraming van het CPB, waarbij de prijs materiële overheidsconsumptie (imoc) voor het jaar 2025 op 2,2% ligt.

Jaar	Huidige begroting	Voorstel wijziging begroting
2024	1,60%	2,20%
2025	1,60%	2,20%
2026	1,60%	2,20%

2027	1,60%	2,20%
------	-------	-------

Rioolheffing

Basis voor de rioolheffing is het door de raad vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (lees: GRP), met maximaal kostendekkende tarieven. Het Gemeentelijke Rioleringsplan Venray is in 2021 vastgesteld en heeft als looptijd 2022 – 2025.

Afvalstoffenheffing

Met de afvalstoffenheffing dekken we de kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Bij de begrotingsvoorstellen en de behandeling van de tarieven afvalstoffenheffing 2025 worden de financiële gevolgen van (on)voorzien veranderingen op dit terrein meegenomen. De hoogte van heffing wordt jaarlijks opnieuw bepaald. De "Kadernota afvalbeleid 2013-2025" loopt binnenkort af. Een nieuw grondstoffenbeleidsplan is in de maak en wordt in 2024 in de raad gebracht. Dit heeft geen grote gevolgen voor de afvalstoffenheffing in 2025.

Overige belastingen, rechten en tarieven

Bij de overige belastingen, rechten en tarieven, zoals: leges, marktgelden, precariobelasting en lijkbezorgingrechten (begraafrechten), reclamegelden, havengeldbelastingen en brandweerrechten.

Uitgangspunt is een jaarlijkse aanpassing van de tarieven met de basisraming van het CPB, waarbij de prijs materiële overheidsconsumptie (imoc) voor het jaar 2025 op 2,2% ligt.

(Water)Verblijfsbelasting

Uitgangspunt is een aanpassing van de tarieven met het geldende CPB inflatiepercentage. Voor 2025 wordt uitgegaan van een inflatiepercentage van 2,20%, overeenkomstig de raming van het Centraal Planbureau. De stijging van het tarief wordt pas doorgevoerd, zodra het tarief afgerond kan worden op 5 cent.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het tarief voor de toeristenbelasting voor 2025 € 1,40 wordt en in 2026 wordt gehandhaafd op € 1,40 en in 2027 en 2028 wordt verhoogd naar respectievelijk € 1,45 en 1.50.

	2025	2026	2027	2028
Inflatiepercentage	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
Berekend tarief	1,41	1,44	1,47	1,51
Werkelijk tarief	1,40	1,40	1,45	1,50

Totaaloverzicht ontwikkeling belastingen

	2025	2026	2027	2028
OZB	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
Rioolheffing	1,70%	1,70%	1,70%	1,70%
Afvalstoffenheffing	kostendekkend	kostendekkend	Kostendekkend	kostendekkend
Verblijfsbelasting	4,00%	0,00%	3,00%	3,00%
Overige belastingen	inflatie/ kostendekkend	inflatie/ kostendekkend	inflatie/ kostendekkend	inflatie/ kostendekkend

Lastendruk

- Woningen
De lastendruk voor woningen bestaat uit het bedrag voor de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

- Niet-woningen

De lastendruk voor niet-woningen bestaat uit het bedrag voor de OZB en de rioolheffing. De bedrijven betalen immers géén afvalstoffenheffing.

Hierdoor kan er geen goede vergelijking worden gemaakt tussen de lastendruk van woningen en niet-woningen. Op dit moment zijn er nog teveel onzekerheden om de lastendruk voor woningen te kunnen berekenen. Bij de vaststelling van de verordening OZB (december 2023) wordt wel een (voorlopige) lastendruk 2024 voor woningen gepresenteerd.

(On)benutte belastingcapaciteit

Bij de belastingcapaciteit worden drie heffingen meegenomen: de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Doordat de riool- en de afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven kent en de OZB stijgt met het inflatiepercentage heeft de gemeente Venray, binnen dit rekenmodel, geen onbenutte belastingcapaciteit.

2.4 Renteomslag

Het renteomslagpercentage wordt gehanteerd voor het doorberekenen van rente aan investeringen. Met ingang van de begroting 2022 wordt er geen vergoeding berekend voor de inzet van eigen middelen. Het renteomslagpercentage wordt op een door het BBV voorgeschreven wijze berekend, door de aan de taakvelden toe te rekenen rente volgens de begroting te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa volgens de begroting die integraal zijn gefinancierd.

De BBV-regelgeving schrijft ook voor dat de berekening van dit rentepercentage jaarlijks in de nieuwe begroting wordt uitgevoerd. Dan is het pas mogelijk een integrale berekening op te stellen, waarin alle wijzigingen van de nieuwe begroting zijn meegenomen. In de begroting 2024 – 2027 is uitgegaan van een renteomslagpercentage van 1,3%. Vooralsnog hanteren we dit percentage totdat het percentage herberekend kan worden op basis van de begroting 2025 - 2028.

Uitzonderingen op de berekening van dit percentage zijn het berekende percentage toegepast voor grondexploitaties en voor investeringen waarbij sprake is van projectfinanciering.

Aan grondexploitaties moet op grond van de voorschriften in het BBV de rente worden doorberekend op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille, naar verhouding vreemd/totaal vermogen. Voor de begroting 2025 wordt uitgegaan van 2,7%. Bij de jaarrekening is het verplicht een nacalculatie door te voeren en het rentepercentage grondexploitaties te herrekenen.

Aan investeringen waarvoor specifieke projectfinanciering is aangetrokken dient het lening specifieke rentepercentage te worden toegerekend. Projectfinanciering is bijvoorbeeld toegepast voor de renovatie van het gemeentehuis.

2.5 Grondbedrijf

Algemeen beeld

De woningmarkt is, ondanks de gestegen hypotheekrente en de hoge bouwkosten van de afgelopen jaren, onverminderd druk. De vraag naar woningen is erg hoog. De verwachting was dat de grondwaarde van woningbouwlocaties hard met de woningprijzen mee zouden stijgen. In de praktijk blijkt die stijging van de grondprijzen lang niet zo sterk te zijn.

Grondprijzen

De grondprijzen van de gemeente Venray zijn in 2024 verhoogd. Daarnaast zijn er nieuwe categorieën toegevoegd aan de grondprijzenkaart voor sociale koop laag, midden huur en sociale koop hoog. Tot 2024 werd er voor woningbouw alleen onderscheid gemaakt in grondprijzen voor sociale huur en vrije sector. In het omgevingsprogramma Wonen "Verder bouwen aan de toekomst van Venray" worden 3 categorieën benoemd: betaalbaar, bereikbaar en duur. Binnen de categorie 'betaalbaar' vallen sociale huurwoningen, sociale koop laag, midden huur en sociale koop hoog. Voor de sociale huur hadden we dus reeds een afwijkende grondprijs, nu is ook voor de andere typen woningen uit de categorie betaalbaar een afwijkende grondprijs vastgesteld. Afwijkende grondprijzen gelden ook voor de gestapelde bouw (appartementen).

Voor alle woningbouwexploitaties geldt dezelfde grondprijs.

Grondexploitaties

Het resultaat van gronden in exploitatie is gebaseerd op eindwaardeberekening. De kosten en opbrengsten zijn onder andere gebaseerd op kengetallen, gemeentelijke grondprijzen en ervaringscijfers. Ook wordt in de fasering van de uitgifte rekening gehouden met behoeftcijfers en marktonwikkelingen. De grondexploitaties worden behoedzaam opgesteld, worden alert gevolgd en indien nodig vindt bijstelling plaats. Voor wat betreft de parameters is rekening gehouden met een rentepercentage van 2,7% (conform BBV-regelgeving) en een kostenstijging van 3% in 2025 en 2026 aflopend tot 2% in 2027 en verder. Vanaf 2025 wordt weer met een opbrengstenstijging van 2% rekening gehouden. De 2 grondexploitaties die in 2024 actief zijn worden naar verwachting ook eind 2024 afgesloten.

Het bruto resultaat op eindwaarde van de gemeentelijke grondexploitaties is bij de jaarrekening 2023 ingeschat op € 2,9 mln. voordelig. Na afdracht van € 0,2 mln. resultaatbestemming aan de fondsen resteert een netto resultaat van € 2,7 mln. Dit betrof 4 grondexploitaties, 2 hiervan zijn afgesloten bij de jaarrekening 2023.

Per 1-1-2024 is er 1 'nog niet in exploitatie genomen' perceel grond, welke verantwoord wordt onder de materiele vaste activa (MVA). Jaarlijks wordt de boekwaarde van deze grond afgewaardeerd tot marktwaarde (indien nodig).

Deelnemingen

Gemeente Venray is aandeelhouder van de B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. Venray neemt samen met de Provincie Limburg, Horst aan de Maas en Venlo deel in deze B.V. Venray is voor 5,4% aandeelhouder.

Risicoreserve grondexploitatie

De stand van de risicoreserve grondbedrijf is per 31-12-2023 € 7,8 mln. De benodigde reserve om alle risico's te kunnen dekken bedraagt € 0,3 mln. De risicoreserve komt daarmee per 31-12-2023 € 7,5 mln. hoger uit dan benodigd. De risico's zijn daarmee gedekt. De verwachting is dat de stand van de risicoreserve Grondbedrijf de komende jaren licht afneemt.

2.6 Kengetallen

Voor de berekening van de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds worden kengetallen gehanteerd. Voor een aantal kengetallen hanteert Venray de eigen meest recente gegevens. Hierbij volgen wij niet de aantallen zoals die door het rijk gebruikt worden omdat deze aantallen (over het algemeen) achterlopen op onze eigen registraties. Dit betreft de kengetallen: de aantallen woonruimten, bijstandsontvangers, leerlingen en WOZ-waarden.

Deze aantallen worden gebruikt voor de berekening van de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2024 die naar verwachting eind mei 2024 zal verschijnen.

Woonruimten

Woonruimten per 1-1	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Woonruimten	19.976	20.121	20.234	20.340	20.500	20.635
Verblijfsruimte met logiesfunctie	107	118	128	135	140	142
Totaal	20.083	20.239	20.362	20.475	20.640	20.777

Bijstandsontvangers

De doelstelling van de Participatiewet is dat iedereen naar vermogen mee doet, en daar waar mogelijk betaald aan het werk gaat. We willen dat de arbeidsdeelname aan de onderkant van de arbeidsmarkt substantieel stijgt.

Als bron voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de laatste raming van februari 2024 van het Centraal planbureau. Deze raming geeft zicht op belangrijke economische ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de groei van de economie, de koopkracht en de werkloosheid.

Kernpunten economische ontwikkeling 2024 en 2025:

- De Nederlandse economie keert terug naar een gematigd groeipad. De komende jaren normaliseert de economische groei, na een turbulente periode. De economie groeide hard na de coronacrisis, wat niet alleen leidde tot oververhitting in aanvoerketens die toch al verstoord waren, maar ook tot historische krapte op de arbeidsmarkt.
- De koopkracht herstelt zich stevig dankzij de stijging van lonen en de daling van de inflatie. In 2025 groeit de koopkracht niet verder. Hierdoor komt de koopkracht in 2025 weer bijna uit op het niveau van 2021, vóór de koopkrachtklap van 2022 en 2023.
- Gericht beleid heeft de armoede structureel doen dalen. Dit jaar daalt het aantal personen en het aantal kinderen in armoede door het koopkrachtondersteunend beleid gericht op lagere inkomens. In 2025 loopt de armoede weer licht op omdat de huurtoeslag, het kindgebonden budget en de bijstand weer wat afgebouwd worden.
- De overheidsfinanciën verslechteren op de korte termijn vooral door stijgende uitgaven. Onder andere door uitgaven vanuit het Klimaatfonds, het Transitiefonds, het Nationaal Groeifonds en het Defensiematerieelfonds. De uitgaven aan sociale zekerheid stijgen, met name door hogere lonen, vergrijzing en een lichte oploop van de werkloze beroepsbevolking. Ook de zorguitgaven lopen op, als gevolg van de vergrijzing en door hogere lonen en prijzen. Als gemeente zullen wij ook de effecten merken van voorstaande ontwikkelingen.

Het aantal bijstandsgerechtigden is in 2023 licht gedaald, Het aantal WW'ers is daarentegen gestegen. Dit is ook een landelijke trend. Ten opzichte van vorige jaren is het aantal uitkeringen nog steeds relatief laag. De krapte op de arbeidsmarkt speelt hierin een grote rol. Dit heeft dus ook gevolgen voor de mogelijke instroom voor gemeenten.

In onderstaande berekening houden we rekening met een beperkte groei van ons uitkeringsbestand. Gelet op alle ontwikkelingen momenteel heeft het weinig meerwaarde om voorspelling verder dan 2024 te doen en daarom is gekozen voor een stabilisatie van de meeste waarden.

Hieronder volgt een overzicht van de te verwachten bijstandsontvangers (aantal uitkeringen) in de komende jaren.

Aantal bijstandsontvangers per 31-12	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Jongeren	83	75	75	75	75	75	75
Uitkering Participatiewet > 27<pensioenleeftijd	597	605	615	615	615	615	615
Uitkering Participatiewet elders verz/verpl.	103	105	110	110	110	110	110
IOAW	24	22	20	18	18	18	18
IOAZ	3	2	2	2	2	2	2
Loonkostensubsidie	131	125	125	125	125	125	125
Totaal	810	809	822	820	820	820	820

Leerlingen **Leerlingen VO**

Onderstaande cijfers met betrekking tot VO betreffen het aantal leerlingen op 't Raayland College exclusief de leerlingen in het praktijk onderwijs. De cijfers betreffen voor 2024 de cijfers van de 1 oktobertelling 2023. Voor 2025 en verder zijn de cijfers overgenomen van de leerlingenprognose opgeleverd door Pronexus.

Leerlingen SO/VSO

Onderstaande cijfers met betrekking tot SO/VSO betreffen het aantal leerlingen op SBO Focus en in het praktijkonderwijs van 't Raayland College. De cijfers betreffen voor 2024 de cijfers van de 1 oktobertelling 2023. Voor 2025 en verder is de prognose aangeleverd door Pronexus en gecombineerd met de prognose van 't Raayland College.

Leerlingen SO/VSO

Onderstaande cijfers met betrekking tot SO/VSO duur betreffen het aantal leerlingen bij SO Spectrum Venray en De Wijnberg Venray. De cijfers betreffen voor 2024 de cijfers van de 1 oktobertelling 2023. Voor 2025 en verder zijn de cijfers van eerdere leerlingprognoses aangeleverd door Onderwijs Groep Buitengewoon en De Wijnberg Venray gecombineerd met de huidige situatie.

Leerlingen Onderwijs per 1-10	2024 1-10-2023	2025 o.b.v. prognose	2026 o.b.v. prognose	2027 o.b.v. prognose	2028 o.b.v. prognose	2029 o.b.v. prognose
VO	1.472	1.482	1.507	1.546	1.566	1.564
SO/VSO	169	175	176	176	175	175
SO/VSO duur	65	65	65	65	65	65
Totaal	1.706	1.722	1.748	1.787	1.806	1.804

WOZ-waarden

De hoogte van de WOZ-waarden (totaal voor Nederland) heeft effect op de ontwikkeling van de uitkeringsfactor (gemeentefondsuitkering). In de komende meicirculaire 2024 worden de nieuwe door het Rijk gehanteerde WOZ-waarden, voor Venray en het totaal van Nederland, afgegeven. Daarop worden ook de uitkeringspercentages aangepast. Voor 2025 en volgende jaren voeren wij via deze Kadernota 2025 geen wijzigingen door, maar verwerken de gevolgen in de Programmabegroting 2025 en de Programmabegroting 2024 via verwerking van de gevolgen van de meicirculaire 2024 gemeentefonds.

Bijlage 3. Reserves en voorzieningen

Onderstaande overzichten geven de mutaties weer binnen de reserves en voorziening van de financiële consequenties uit de eerder genomen raadsbesluiten. Tevens zijn de voorgestelde mutaties van de 1e bijstellingen 2024 en de kadernota 2025 inzichtelijk gemaakt.

Reserve	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	Naam
R.16000	Algemene reserve	120.000	0	0	0	0	Financiering voorbereiding MFC Wanssum
R.16000	Algemene reserve	429.000	0	0	0	0	Verstrekken voorwaardelijk voorschot Mutsaersstichting
R.16000	Algemene reserve	0	194.000	194.000	194.000	194.000	Regiodeal 5e tranche
R.16016	Huisvesting primair onderwijs	115.298	0	0	0	0	Diverse onttrekkingen uit de reserve huisvesting primair onderwijs
R.16041	Frictiegelden personeel	-116.334	0	0	0	0	Bijstelling frictiereserve
R.16045	Overheveling restant exploitatiebudg.	0	0	0	0	-136.064	Implementatie omgevingswet
R.16052	Accommodatiefonds	76.990	0	0	0	0	Renovatie tennispark Rodhe en Venray
R.16071	Kap.last Gouden Leeuwplein	-9.500	0	0	0	0	Actualisering investeringen
R.16150	Algemene risicoreserve grondbedrijf	-111.805	1.743	4.626	4.689	4.754	Grondbedrijf 1e berap 2024
R.16152	Bovenwijkse werken brg	77.500	0	0	0	0	Grondbedrijf 1e berap 2024
R.16152	Bovenwijkse werken brg	300.000	0	0	0	0	Project Maasgaard
R.16153	Kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikk.brg	386.051	0	0	0	0	Project Maasgaard
R.16153	Kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikk.brg	624.763	0	0	0	0	Project Loobeekdal
Totaal		1.891.963	195.743	198.626	198.689	62.690	

Een minbedrag betreft een toename van de reserve. Een positief bedrag betreft een afname van de reserve.

Voorziening	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	Naam
V.26218	Accommodatiebeheersysteem	-18.428	-18.723	-19.023	-19.328	-19.638	Brandweerkazerne
V.26229	Egalisatie riolering	91.432	0	0	0	0	Uitvoering onderhoud riolering
V.26229	Egalisatie riolering	-88.231	0	0	0	0	Budgettair neutraal maken riool
V.26255	Egalisatie afvalstoffenheffing	-50.998	0	0	0	0	Budgettair neutraal maken afval
V.26353	Bouwrijp maken complexen	88.070	6.038	0	120.000	0	Fasering voorziening woonrijp maken
Totaal		21.845	-12.685	-19.023	100.672	-19.638	

Een minbedrag betreft een toename van de voorziening. Een positief bedrag betreft een afname van de voorziening.

Bijlage 4. Mutaties investeringsbudgetten

Mutaties investeringen

Aanpassingen openbare ruimte rondom realisatie JKC TT

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Met de realisatie van JKC Talententuin in de wijk Noord West wordt een witte vlek qua onderwijsvoorziening in Venray opgeheven. Bij deze realisatie hoort een voorziening voor bewegingsonderwijs, alsmede aanpassingen aan de infrastructuur om een veilige schoolomgeving te realiseren. Een separaat raadsvoorstel wordt opgesteld.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
72206	Aanpassing OR rondom JKC Talententuin	Lasten	440.000
			440.000

Bouw JKC Talententuin

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Met de realisatie van JKC Talententuin in de wijk Noord West wordt een witte vlek qua onderwijsvoorziening in Venray opgeheven. Bij deze realisatie hoort een voorziening voor bewegingsonderwijs, alsmede aanpassingen aan de infrastructuur om een veilige schoolomgeving te realiseren. Een separaat raadsvoorstel wordt opgesteld.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
73663	JKC Talententuin - Bouw incl beweegvz.	Lasten	11.894.000
			11.894.000

Bruikleenvoorziening Wmo ip2028

De gemeente is via de Wet maatschappelijke ondersteuning er verantwoordelijk voor dat mensen zich in huis en daarbuiten goed kunnen verplaatsen. Met als doel om langer thuis wonen en participeren in de samenleving mogelijk te maken. Een hulpmiddel kan hiervoor soms noodzakelijk zijn.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
74920	Bruikleenvoorziening WMO ip2028	Lasten	450.000
			450.000

Coninxhof

IHP 2025-2039.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
73658	Coninxhof - Bouw	Lasten	11.230.692
			11.230.692

De Wijnberg

IHP 2025-2039.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
73654	De Wijnberg - Bouw	Lasten	4.893.158
			4.893.158

Gladheidssteunpunt

Over ons steunpunt gladheidsbestrijding (loods met zout en strooiers) zijn ruim 10 jaar geleden afspraken gemaakt met onze aannemer onder de voorwaarde dat deze minstens tien jaar gebruikt zou worden heeft hij een zoutopslag en strooieropslag gebouwd. Met het verstrijken van de tijd is de locatie verouderd en zal er geïnvesteerd moeten worden om aan de huidige regelgeving te kunnen voldoen. Tevens is duidelijk dat de locatie niet voldoet aan de eisen van het bestemmingsplan. Een ander nadeel van de huidige locatie is dat strooiers en zout op het terrein van derden liggen. Als deze partij failliet gaat kan de curator het terrein op slot zetten waardoor wij in het uiterste geval niet meer bij de strooiers en het zout kunnen. Daarnaast heeft het huidige terrein een investering nodig om weer te kunnen voldoen aan de huidige eisen. Tenslotte is het op deze locatie lastig om op een andere manier strooiers te gaan vullen. In de MUIP aanvraag is de financiële vertaling van de ondergrond van de nieuwe locatie niet meegenomen, omdat de kavel een interne 'verkoop' betreft vanuit het Grondbedrijf. Dit komt tot uitdrukking in een lagere

winstneming ten gunste van de risicoreserve Grondbedrijf. De financiële verwerking volgt via de reguliere bijstellingen van het grondbedrijf in de P&C producten.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
72159	MUIP 2025 Gladheidssteunpunt	Lasten	2.100.000
			2.100.000

Inrichting beweegvoorziening JKC TT

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. het bieden van ruimte voor bewegingsonderwijs. Met de realisatie van JKC Talententuin in de wijk Noord West wordt een witte vlek qua onderwijsvoorziening in Venray opgeheven. Bij deze realisatie hoort een voorziening voor bewegingsonderwijs, alsmede aanpassingen aan de infrastructuur om een veilige schoolomgeving te realiseren. Een sepeeraat raadsvoorstel wordt opgesteld.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
73664	JKC Talententuin - Inrichting beweegvz.	Lasten	125.000
			125.000

Kruudwis

IHP 2025-2039.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
73659	De Kruudwis - Bouw	Lasten	6.927.456
			6.927.456

Netcongestie Nieuwbouw Focus Spectrum

Zoals gesteld in het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP) is de ambitie uitgesproken om Energie Neutrale Gebouwen (ENG) te realiseren. In de uitwerking van het ontwerp is hier rekening mee gehouden en zullen er bijvoorbeeld zonnepanelen op het dak worden geplaatst. Helaas hebben ook scholen met de problematiek van de huidige netcongestie te maken. Er dienen aanvullende maatregelen te worden genomen zoals plaatsing van een accupakket om het pand ook in gebruik te kunnen nemen.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
73635	Huisvesting Focus/Spectrum ip2021	Lasten	270.000
			270.000

Openbare verlichting 2027 en 2028

Door deze investeringen kunnen de doelen van het SER energie akkoord gehaald worden. 50% in 2030 t.o.v. 2013

40% Toepassing van energie-efficiënte verlichting

40% Toepassing van slim schakelen / energiemanagement

Huidige beleidsplan is vastgesteld tot en met 2026, deze vervangingsinvesteringen zijn vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan 2027 - 2031. De afschrijvingslasten komen terug vanaf 2029 in de begroting.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
72310	Verv/uitbr openbare verlichting ip2027	Lasten	427.000
72311	Verv/uitbr openbare verlichting ip2028	Lasten	435.000
			862.000

Project Loobeekdal

Het project Loobeekdal zit in de afrondende fase. De gemeentelijke bijdrage aan het project is € 1.549.000 waarvan al €150.000 is afgerekend. Tegenover de totale bijdrage staat € 931.926 aan dekking uit de voorgaande jaren. De overige € 617.074 wordt onttrokken uit het kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling. Binnen het project zijn als gevolg van hogere kosten materiaal en effect Oekraïne meerkosten gemaakt. Het gemeentelijk aandeel is € 91.263,72. Het voorstel is om ook dit bedrag te onttrekken uit het kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling.

Voor de gemeentelijke bijdrage heeft de gemeente een factuur ontvangen (dus exclusief de meerkosten). Voor het betalen van de gemeentelijke bijdrage is met het Waterschap afgesproken dat zodra de afronding van het project definitief is zal de gemeente overgaan dat betaling van de gemeentelijke bijdrage. Over de betaling van de meerkosten zijn nog geen afspraken gemaakt. De

definitieve betaling van beide bedragen is nog onzeker. De verwachting (planning) is nu dat de gemeentelijke bijdrage in 2024 en de meerkosten in 2025 kunnen worden overgemaakt. Voor de besluitvorming over de meerkosten is een raadsbesluit nodig.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
74392	Inrichtingplan Loobeekdal	Lasten	12.190
74392	Inrichtingplan Loobeekdal	Baten	-12.190
			0

Project Maasgaard

Het project Maasgaard is vastgesteld in de gemeenteraad van oktober 2013. In de afgelopen 10 jaar zijn een groot aantal projecten uitgevoerd. In 2022 werd geconstateerd dat een afronding van het uitvoeringsprogramma in 2023 voor een aantal projecten niet haalbaar was. De Stuurgroep heeft toen besloten om de doorlooptijd te verruimen (afronding uitvoering in 2024, financiële afronding in 2025).

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
75517	Oostrumsche Heide	Lasten	-180.000
75507	Maasgaard 201329	Lasten	325.000
75517	Oostrumsche Heide	Baten	180.000
75507	Maasgaard 201329	Baten	-325.000
75516	Ecologisch verb.zone Wanssum-Geijsteren	Lasten	-145.000
75516	Ecologisch verb.zone Wanssum-Geijsteren	Baten	145.000
			0

Speelvoorzieningen 2027 en 2028

Het betreft het vervangen van speeltoestellen volgens het onderhouds- en vervangingsschema zoals opgenomen in het in 2017 vastgestelde speelruimteplan. Vanuit het speelruimteplan wordt gekeken naar op te heffen locaties, nieuwe locaties en verbetering van valondergronden. Daaruit is het benodigd jaarlijks budget berekend. De vervangingen zijn onuitstelbaar en onontkoombaar. De afschrijvingslasten komen vanaf 2029 terug in de begroting. In de praktijk zien we dat de speelvoorzieningen gemiddeld 15 jaar mee gaan. Daarom wordt ook de afschrijvingstermijn aangepast naar 15 jaar in plaats van 10 jaar, deze aanpassing wordt ook doorgevoerd in het afschrijvingsbeleid en voor de reeds geplande, geaccordeerde investeringsbedragen tot en met 2026.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
74482	Verv speeltoestellen ip2027	Lasten	319.000
74483	Verv speeltoestellen ip2028	Lasten	325.000
			644.000

Verhoging investering openbare verlichting

Door deze investeringen kunnen de doelen van het SER energie akkoord gehaald worden.

50% in 2030 t.o.v. 2013

40% Toepassing van energie-efficiënte verlichting

40% Toepassing van slim schakelen / energiemanagement

Huidige beleidsplan is vastgesteld tot en met 2026, deze vervangingsinvesteringen zijn vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan 2027 - 2031. De afschrijvingslasten komen terug vanaf 2029 in de begroting.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
72306	Verv/uitbr openbare verlichting ip2024	Lasten	61.164
72307	Verv/uitbr openbare verlichting ip2025	Lasten	62.457
72308	Verv/uitbr openbare verlichting ip2026	Lasten	63.881
			187.502

Verkeer en mobiliteit

Eerder zijn er middelen aangevraagd voor diverse verkeersmaatregelen. Een aantal projecten zal niet of niet op korte termijn uitgevoerd worden of worden op een andere wijze bekostigd.

Voorgesteld wordt de reeds geaccordeerde middelen nu in te zetten voor de in 2025 en 2026

geplande reconstructie van de Albionstraat. Vanuit verkeersveiligheid dienen er aanvullende maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld het aanleggen van verkeersplateau's, aanbrengen openbare verlichting en rode fietsstroken.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
72307	Verv/uitbr openbare verlichting ip2025	Lasten	243.701
72205	Reconstructie Albionstraat	Lasten	298.799
72514	Verk.maatregelen ip2024	Lasten	-351.330
72533	Verk.maatregelen ip2025 (afs 25 jr)	Lasten	-75.000
72534	Verk.maatregelen ip2023 (afs 40 jr)	Lasten	-175.000
72535	Verk.maatregelen ip2024 (afs 40 jr)	Baten	-126.188
			-185.018

Vervanging contanten automaat

De mogelijkheid om te betalen met contant geld blijft belangrijk. Vooral voor mensen uit kwetsbare groepen. Met name ouderen en mensen met een beperking gebruiken de mogelijkheid om met contant geld te betalen. Dit moet ook in de toekomst mogelijk blijven volgens de Rijksoverheid. Het is geen wettelijke verplichting maar een dringend advies, via een convenant met de 4 grote banken. De vervanging van het huidige contantgeld apparaat in de Publiekshal strookt ook met het collegeprogramma omdat het hierbij gaat om inclusiviteit. Iedereen moet mee kunnen blijven doen. Het omslagpunt dat we contant geld mogen weigeren is nog niet bereikt.

Kostenplaats	Omschrijving		Bedrag
70815	Contanten automaat burgerzaken	Lasten	33.000
			33.000

Bijlage 5. Lijst met afkortingen

Afkorting	Uitgeschreven
AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consumenten & Markt
AH	Albert Heijn
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Amdsdragers
ASL	Afvalsamenwerking Limburg
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AZC	Asielzoekerscentrum
B&W	Burgemeester & Wethouders
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW compensatiefonds
BDU	Brede Doel Uitkering
Berap	Bestuursrapportage
BIA	Business Impact Analyse
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BING	Bright Innovations Network Greenpoint
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BNRS	Besluit Nadere Regels Subsidieverstrekking
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOK	Bestuursovereenkomst
BSGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BSO	Buitenschoolse Opvang
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
BZ	Burgerzaken
BV	Besloten Vennootschap
BV	Bedrijfsvoering
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B2B	Business to business
CBL	Cross Border Lease
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CE	Circulaire Economie
Ceo	Cliëntervaringsonderzoek
CMS	Content Management Systeem
CMT	Centraal management team
COA	Centraal Ograan opvang Asielzoekers
CPB	Centraal Plan Bureau
CV	Commanditaire Vennootschap
DBC	Diagnose Behandel Combinatie
DCGV	Development Company Greenport Venlo
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EDB	Economic Development Board

ELC Limburg	European Logistic Centre Limburg
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPZ	Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland
ESAM	Eigen, Sociale omgeving, Algemene voorziening, Maatwerk voorziening
EVO	Eigen Vervoerders Organisatie
EZK	Economische Zaken en Klimaat
FG	Functionaris voor de Gegevensbescherming
Fido	Financiering Decentrale Overheden
FMI	Funciemengingsindex
FP&C	Financien Planning & Control
FRIT	Flexibel Regionaal Interventie Team
FTE	Full Time Employee
GBI	Gegevens Beheer Informatiesysteem
GEMMA	Gemeentelijke Model Architectuur
GFT	Groente Fruit en Tuin
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
GOA	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GOW	Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum
GREX	grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
G2G	Government to Government
HadM	Horst aan de Maas
HAS	Hogeschool voor studies op het gebied van Agro, Food en Leefomgeving
HBH	Hulp Bij Huishouding
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HRM	Human Resource Management
IBP	Informatiebeleidsplan
ICM	Intensief Casemanagement
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IKL	Instandhouding Kleine Landschapselementen Limburg
INTERREG	Programma voor transnationale samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ordening
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
ISMS	Information Security Management Systeem
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IV	Informatievoorziening
IVP	Integraal Verbeterplan
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
KCC	Klant Contact Centrum
KCJ	Kunstencentrum Jerusalem
KDP	Kostendekkingsplan
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Light emitting diode
LIOF	Limburgs Investerings- en Ontwikkelings Fonds

LLF	Limburg Liquiditeiten Fonds
LLTB	Limburge Land en Tuinbouw Bond
LV	Landelijke Voorziening
LWV	Limburgse Werkgeversvereniging
MER	Milieu-effectrapportage
MFC	MultiFunctioneel Centrum
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MGRSDLN	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord
MKB	Midden en Klein Bedrijf
NNL	Noord Noord Limburg
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MOZON	Stichting Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland
MUIP	Meerjarig Uitgaven- en Investerings Plan
MVA	Materiële Vaste Activa
MW	Meerlo Wanssum
NAVOS locatie	NAZorg VOormalige Stortplaatsen
NLW	Noord Limburg West
NOC/NSF	Nederlands Olympisch Comité/Nederlandse Sport Federatie
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NV	Naamloze Vennootschap
OHBA	Onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers
OO-model	Organisatie Ontwikkelmodel
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OOT	Openbare Orde Teams
OZB	Onroerend Zaak Belasting
P&C	Planning en Control
P2P	People to People
PBD	Plastic verpakkingen, Blik en Drinkpakken
PBE	Publiek Belang Electriciteitsproductie
PDV	Perifere Detailhandels Vestigingen
PGB	Persoonsgebonden budget
PHO	Portefeuillehoudersoverleg
PO	Primair Onderwijs
POC	Percentage Of Completion
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PPS	Publiek Private Samenwerking
PwC	PricewaterhouseCoopers
RBO	Regionaal Bureau Opdrachtgeven
RIB	Raadsinformatiebrief
RIEC	Regionale Informatie en Expertise Centra
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
RMO	Regionaal Mobiliteitsoverleg
RUD	Regionale UitvoeringsDienst
RUD LN	Regionale UitvoeringsDienst Limburg Noord
RWE	Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk
RWS	Rijkswaterstaat
SAP	Sociaal Activeringsprogramma

SBO	Speciaal Basisonderwijs
SDW	Stad, Dorpen en Wijken
SISA	Single Information Single Audit
SO	Speciaal Onderwijs
SOJ	Specialistische Ondersteuner Jeugd
SPOV	Stichting Primair Onderwijs Venray
SPUK	Specifieke Uitkering
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TLN	Transport en Logistiek Nederland
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOP	Toeristische Overstap Punt
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
TPN	Trade Port Noord Venlo
TRPV	Toeristisch Recreatief Platform Venray
UWV	Uitvoeringsinstelling WerknemersVoorzieningen
Vavo	Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VBNE	Vereniging Bos en Natuureigenaren
VGP	Venlo Greenpark
VIMC	Venrayse Instandhoudingsverordening Monumenten
VLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VTE	Vrijetijdseconomie
Vpb	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
Vz	Voorziening
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsvergunning
WML	WaterleidingsMaatschappij Limburg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
WPB	Wet Bescherming Persoonsgegevens
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw
WVG	Wet Voorkeursrecht Gemeenten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWL	Wonen, Werken en Leven
ZIN	Zorg in Natura
3RO	3 Reclasseringsorganisaties

Onderwerp Kadernota 2025 inclusief 1^e bijstellingen 2024.

Zaaknummer	Steller	Simone Martens-van Bussel
	Team	Financiën Planning en Control
Raad datum	Teammanager	Aad Scheepers
	Portefeuillehouder	Wim de Schryver

Openbaarheid

Ja, per 16 mei.

Ter advisering/kennisneming/bespreking

Ter bespreking.

Voorstel

1. De raad voorstellen om:

Besluit inzake 1^e bijstellingen 2024:

1. Instemmen met de 1ste bijstellingen en de daarin opgenomen, financiële en administratieve mutaties in de exploitatie en investeringsbudgetten, reserves en voorzieningen;
2. Akkoord gaan met het positieve resultaat 2024 van € 389.348 voortvloeiend uit de 1e bijstellingen 2024 en dit ten gunste te brengen van het resultaat 2024;
3. Het resultaat uit deze 1e bijstellingen over de jaren 2025 tot en met 2028 verwerken in de meerjarenbegroting.

Besluit inzake kadernota 2025:

4. Vaststellen van de kadernota 2025, inclusief het Meerjarig Uitgaven- en Investeringsplan (MUIP) 2025-2028 als richtinggevend kader voor de Programmabegroting 2025-2028.

Raadsvoorstel

Inleiding

Net als ieder jaar gebruiken we het voorjaar voor het opstellen van een kadernota, met daarin een beeld van de huidige financiële situatie van de gemeente Venray en de belangrijkste kaders voor de begroting 2025 die in het najaar wordt gepresenteerd. Tevens zijn de 1^e bijstellingen 2024 opgenomen in de kadernota 2025.

In de Planning & Control cyclus worden via de kadernota de kaders herijkt op basis waarvan de huidige Programmabegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenbegroting is opgesteld. Deze geactualiseerde kaders dienen vervolgens als uitgangspunt bij het opstellen van de Programmabegroting 2025 inclusief de meerjarenbegroting 2026-2028.

Het meerjarenperspectief is op dit moment negatief. Een belangrijke oorzaak hiervoor is de voorjaarsnota 2024 van het rijk die op 15 april is gepubliceerd. Omdat we als college graag een zo actueel mogelijk beeld willen schetsen van het meerjarenperspectief, zijn de aankondigingen vanuit de voorjaarsnota met betrekking tot het gemeentefonds van het rijk hier alvast in verwerkt.

Het rijk heeft in haar voorjaarsnota 2024, maatregelen aangekondigd om de tekorten vanaf 2026 (het ravijnjaar) te verminderen. Er is echter ook een extra korting op het gemeentefonds voor 2025 doorgevoerd. Ons meerjarenperspectief laat daarom voor alle jaarschijven vanaf 2025 een tekort zien. Door de late publicatie door het rijk is het positieve begrotingsresultaat van 2025 ineens gewijzigd naar een negatief saldo. Wij achten het verstandig om eerst nog de meicirculaire af te wachten, die nog tot aanpassingen van het hier gepresenteerde meerjarenperspectief kan leiden.

Daarnaast zullen we op korte termijn een actieplan "Sluitende begroting" aan de raad voorleggen, conform de gelijknamige motie die is ingediend bij het vaststellen van de begroting 2024.

Dit is overigens ook in lijn met de adviezen vanuit de VNG.

Beoogd resultaat

1. Inzicht geven in de stand van zaken van het begrotingsresultaat 2024 en tevens een doorkijk maken naar de komende jaren.
2. Inzicht geven in de nieuwe ontwikkelingen die voortvloeien uit bestaand beleid en wettelijke verplichtingen.
3. Voldoen aan het begrotingscriterium in het kader van de rechtmatigheidstoets.
4. Kaders formuleren ten behoeve van de Programmabegroting 2025 en de daarbij behorende meerjarenbegroting 2026-2028.
5. Het actualiseren van het Meerjaren Uitgaven en InvesteringsPlan 2025-2028.

Argumenten

1. Tot en met 3 Instemmen met de 1^e bijstellingen 2024.

Na de vaststelling van de programmabegroting 2024 vindt de eerste rapportage over de realisatie plaats. De zogenoemde eerste bijstellingen 2024. Deze zijn tekstueel en financieel inzichtelijk gemaakt.

4. Het vaststellen van de Kadernota 2025.

De kadernota 2025 is richtinggevend voor de begroting 2025. Door het vaststellen van de kadernota 2025 als richtinggevend kader wordt de raad in positie gebracht om te sturen op de beleids- en financiële kaders. Op basis van de meest actuele informatie zijn de uitgangspunten en overige kaders geformuleerd of geactualiseerd.

Kanttekeningen en risico's

1^e bijstellingen 2024

Gestreefd wordt om een zo actueel en volledig mogelijk beeld te geven van alle ontwikkelingen en afwijkingen. Daarbij wordt ook een doorkijk gemaakt naar het einde van het begrotingsjaar. Echter dit betreft een momentopname. In de resterende maanden tot het einde van 2024 kunnen zich nog onverwachte zaken voordoen. Deze zullen worden opgenomen in de 2e bestuursrapportage 2024 dan wel in de jaarrekening 2024.

Kadernota 2025

De gevolgen van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds zijn nog niet bekend. Het uitkomen van de meicirculaire kan (zal) het financieel meerjarenperspectief weer beïnvloeden. Via een Raadsinformatiebrief wordt de raad zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van de resultaten van de meicirculaire.

In de reservepositie en weerstandsvermogen is een zo compleet mogelijk beeld geschetst van de mogelijke risico's.

Raadsvoorstel

Communicatie

Via de griffie wordt de Kadernota 2025 inclusief 1^e bijstellingen 2024 aangeboden aan de raad.

Een gezamenlijk persbericht van de Jaarrekening 2023 en Kadernota 2025 wordt aan de pers beschikbaar gesteld.

Financiële gevolgen

De kadernota 2025 bestaat financieel uit het MUIP 2025-2028, ontwikkelingen en de 1^e bijstellingen 2024. De financiële gevolgen van het MUIP en het aanpassen van de kaders worden, na de beraadslagingen in de raad, verwerkt in de programmabegroting 2025-2028. Onderstaand is het meerjarenperspectief kadernota 2025 opgenomen.

Kadernota 2025	2024	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat begroting 2024 - 2028	343	2.085	-5.244	-6.804	-13.182
Post onvoorzien begroting 2024 - 2028	0	0	0	0	0
2e berap 2023	944	975	933	2.597	4.314
Raadsbesluiten tot en met april 2024	-1.082	-666	-155	-157	2.115
1e Berap 2024	389	86	47	16	2.868
Huidig verwacht resultaat	593	2.479	-4.420	-4.349	-3.886
Kadernota 2025	214	-2.575	235	-443	-255
Geactualiseerd meerjarenperspectief	807	-96	-4.184	-4.792	-4.141
Totaal nieuwe MUIP aanvragen	0	-1.551	-556	-318	-254
Meerjarenperspectief incl. MUIP	807	-1.647	-4.741	-5.110	-4.395

Via de 1^e bijstellingen 2024 legt het college verantwoording af aan de raad over de voortgang van de Programmabegroting. Hierbij wordt de actuele stand van het meerjarenperspectief toegelicht. De voor- en nadelen uit de 1^e bijstellingen 2024 werken door op de Programmabegroting 2024 en, voor zover het structurele ontwikkelingen zijn, ook op de meerjarenbegroting 2025-2028.

In het meerjarenperspectief zijn de 1^e bijstellingen 2024 verwerkt. De 1^e bijstellingen 2024 laten voor de jaren 2024 tot en met 2028 een positief saldo zien.

Het financieel resultaat van de eerste bijstellingen is € 389.348 positief. Daarmee is het huidig verwacht resultaat op basis van de eerste bijstellingen 2024 € 593.000. In de regel "Huidig verwacht resultaat is zichtbaar dat we vanaf het jaar 2026 rode cijfers verwachten.

Het Rijk heeft de Voorjaarsnota 2024 gepubliceerd op 15 april 2024. Omdat hier al kortingen op het gemeentefonds instaan zijn deze meerjarig verwerkt zie hiervoor regel "kadernota 2025".

Via een Raadsinformatiebrief wordt de raad zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van de resultaten van de meircirculaire.

Raadsvoorstel

Vervolgtraject besluitvorming

De kadernota 2025 wordt in de raadsvergadering van 2 en 3 juli behandeld in de raad.

Evaluatie

De kadernota 2025 en de 1^e bijstellingen 2024 wordt bijgesteld via de P&C cyclus.

Bijlagen

1. Kadernota 2025 inclusief 1^e bijstellingen 2024.

Naslagwerk

Begroting 2024, 2^e bestuursrapportage 2023 en jaarrekening 2023.

Onderwerp	Datum	15 mei 2024
Jaarrekening 2023 en kadernota 2025	Berichtnummer	
	Pagina	1 van 2

Jaarrekening 2023 en kadernota 2025

Venray bereidt zich voor op onzekere tijden

De gemeente Venray sluit het jaar 2023 af met een positief resultaat van bijna 18 miljoen euro. Dit staat in de jaarrekening 2023 die het college van B&W op dinsdag 14 mei samen met de kadernota 2025 vaststelde en aan de raad aanbood. Ondanks het positieve resultaat van 2023, laat de meerjarenbegroting van de gemeente rode cijfers zien. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn forse aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk. Om dit op te kunnen vangen, gaat een groot gedeelte van het geld dat over is naar de algemene reserves. Daarnaast moet de gemeente de komende jaren scherpere keuzes maken.

Het jaar 2023 kenmerkte zich door veel onzekerheden. Vanaf juli 2023 hebben we te maken met een demissionair kabinet en er is momenteel nog geen zicht op de start van een nieuw kabinet. Hierdoor blijven besluiten over de structurele financiering van gemeenten door het rijk uit. Ook de krapte op de arbeidsmarkt in combinatie met het groeiende takenpakket van gemeenten legde het afgelopen jaar extra druk op de planning van werkzaamheden. Daarnaast waren er nog steeds gevolgen van de oorlog in Oekraïne, zoals hoge energieprijzen en de opvang van oorlogsvluchtelingen.

Wat hebben we gedaan in 2023?

In totaal gaf de gemeente vorig jaar 162,5 miljoen euro uit. Het grootste gedeelte daarvan, ruim 91 miljoen euro, ging naar het sociaal domein. Zo is er nieuw armoede- en schuldenbeleid vastgesteld en was er ook dit jaar weer een energietoeslag voor inwoners. Ook op het gebied van onderwijshuisvesting zijn belangrijke stappen gezet. MFA Merselo, met daarin basisschool De Lier, werd opgeleverd en we startten de voorbereidingen voor de nieuwe huisvesting van Focus-Spectrum.

We gaven 25 miljoen euro uit aan woningbouw, woonomgeving, natuur en landschap, plattelandontwikkeling en veiligheid en handhaving. Afgelopen jaar heeft de gemeente zich voorbereid op de komst van de nieuwe omgevingswet. Met het meerjarig woningbouwprogramma zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van wonen. En met de vaststelling van het nieuwe beleid Internationale werknemers, kunnen we misstanden rondom de huisvesting en leefomstandigheden van deze werknemers voortaan beter aanpakken.

Scherpere keuzes voor de toekomst

Hoewel Venray financieel gezond is, komen er onzekere tijden aan. Wethouder financiën Wim de Schryver legt uit: "Al enige tijd is duidelijk dat gemeenten de komende jaren fors gekort gaan worden door het Rijk. In de voorjaarsnota kondigde het Rijk vorige maand onverwacht aan dat gemeenten al vanaf 2025 minder geld ontvangen. Op dit moment weten we nog steeds niet waar

we uiteindelijk aan toe zijn. Daarom bereiden wij ons nu voor op financieel zwaar weer. Dit betekent onder andere dat we scherpere keuzes moeten maken, voor nu en voor de toekomst. Binnenkort komt het college van B&W met een actieplan om ook de komende jaren te zorgen voor een reëel sluitende begroting.”

Noot aan de redactie/Niet voor publicatie

In bijgevoegde infographic is te zien wat de inkomsten en uitgaven waren in 2023, verdeeld over de thema's Leven, Wonen, Werken en Besturen. Afbeelding mag rechtenvrij gebruikt worden. Voor meer informatie kun je contact opnemen met de persdesk van de gemeente Venray, tel: 06 – 18 29 62 82.